

BPH 1023 Microbiology and Parasitology
จุลชีววิทยา และ ปรสิตวิทยา

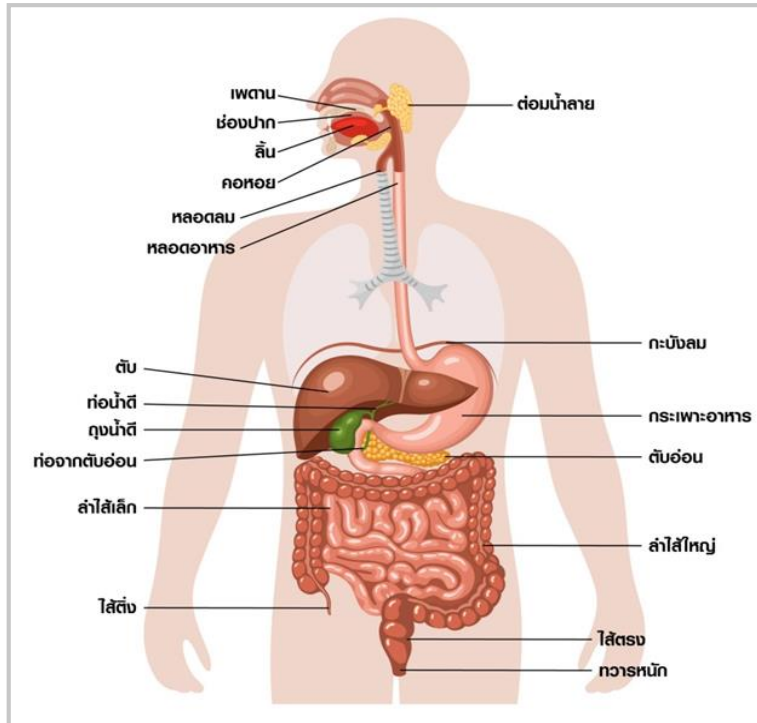
Gastrointestinal parasites (I)

Assoc.Prof. Duangporn Nacapunchai

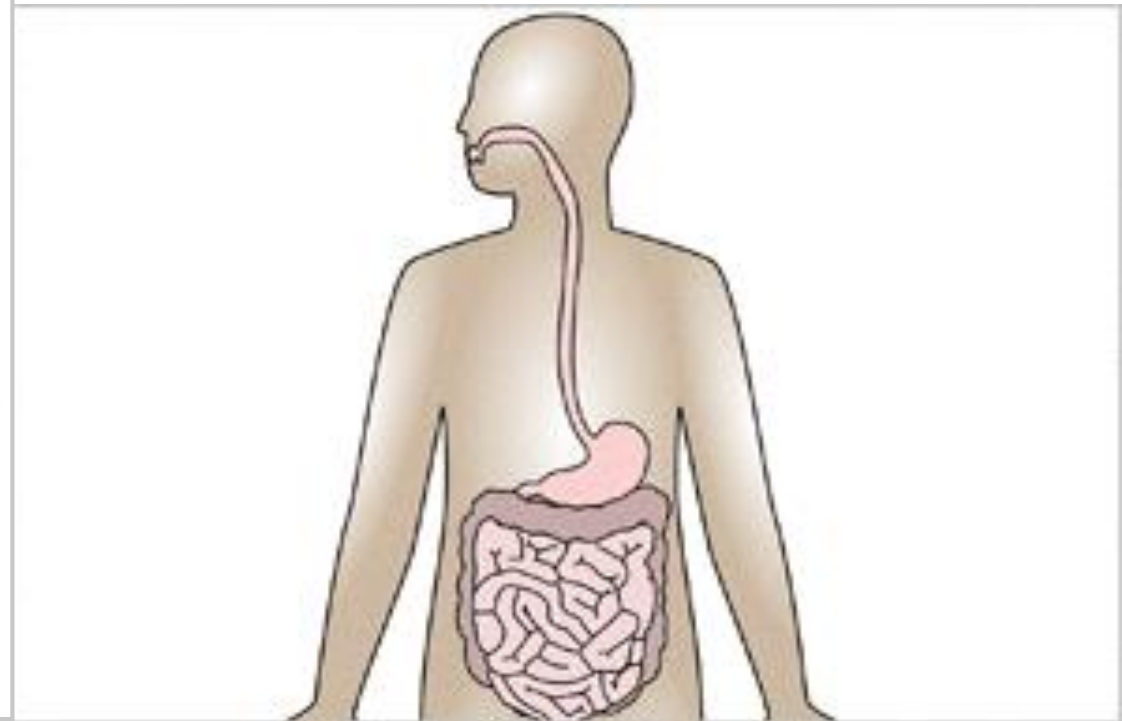
Content

- ▶ Gastrointestinal tracts
- ▶ Gastrointestinal parasites
  - Protozoa
  - Tapeworms
  - Flukes
- ▶ Natural life history
- ▶ Transmissions and human infections
- ▶ Diseases and diagnosis
- ▶ Prevention

ทางเดินอาหาร (Gastrointestinal tracts)

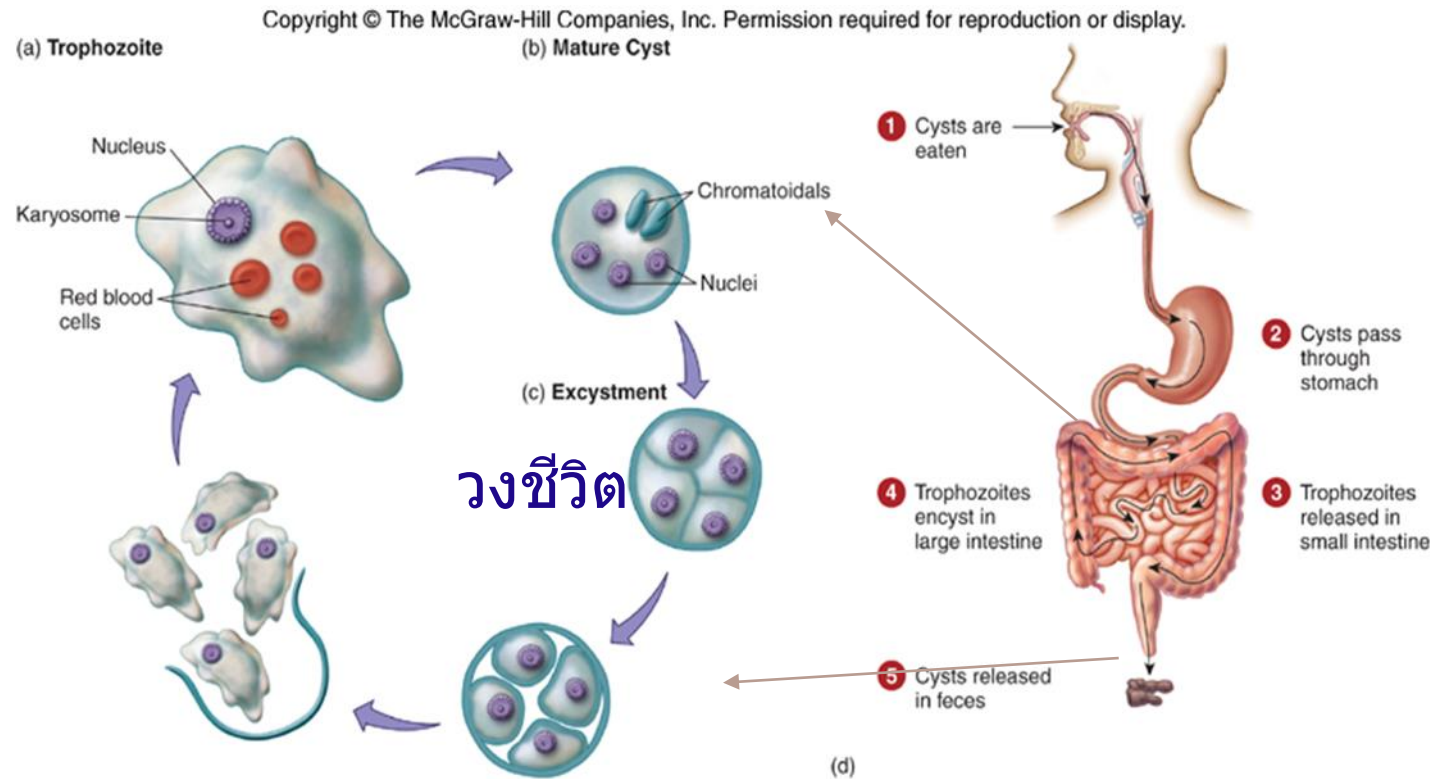

ระบบย่อยอาหาร (Digestive system)

ช่องทางเดินอาหาร (Alimentary canal)

ที่อยู่ปรสิตในระบบทางเดินอาหาร

อาการของระบบทางเดินอาหาร

upper GI

①

Nausea and vomiting

②

lower GI

③

Diarrhea

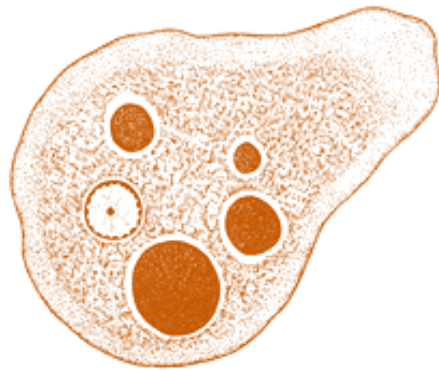
④

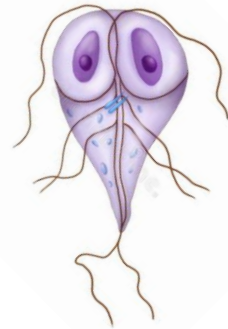
⑤

Intestinal Protozoa

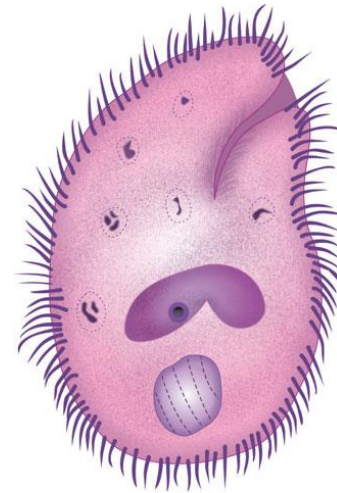
1. **Amoeba:** *Entamoeba histolytica*
2. **Flagellate:** *Giardia lamblia*
3. **Ciliate:** *Balantidium coli*

Entamoeba histolytica

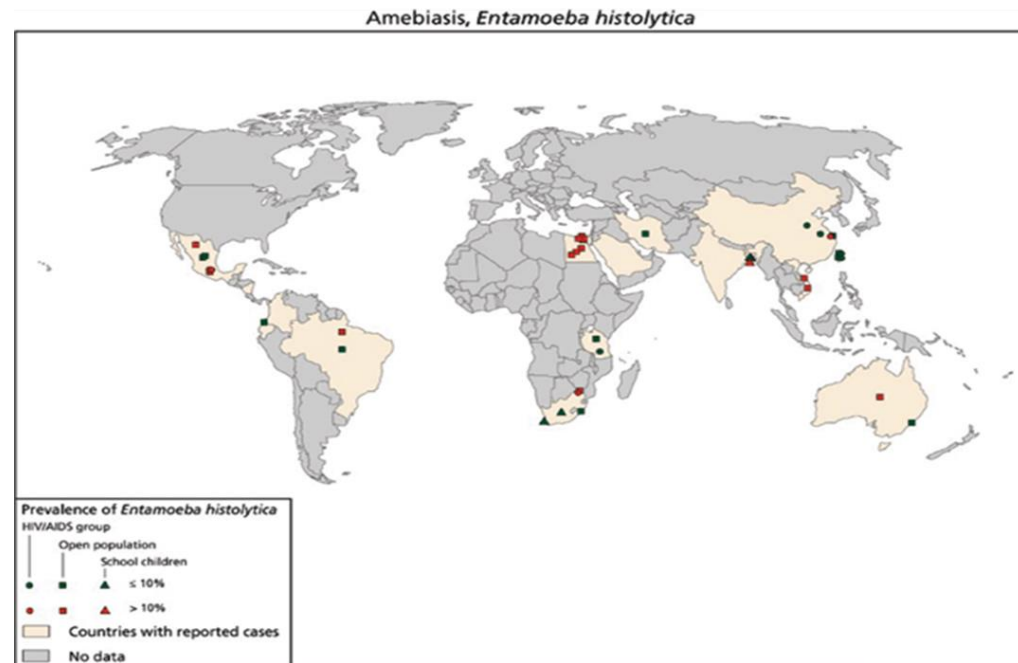
Giardia lamblia

Balantidium coli

1. *Entamoeba histolytica*

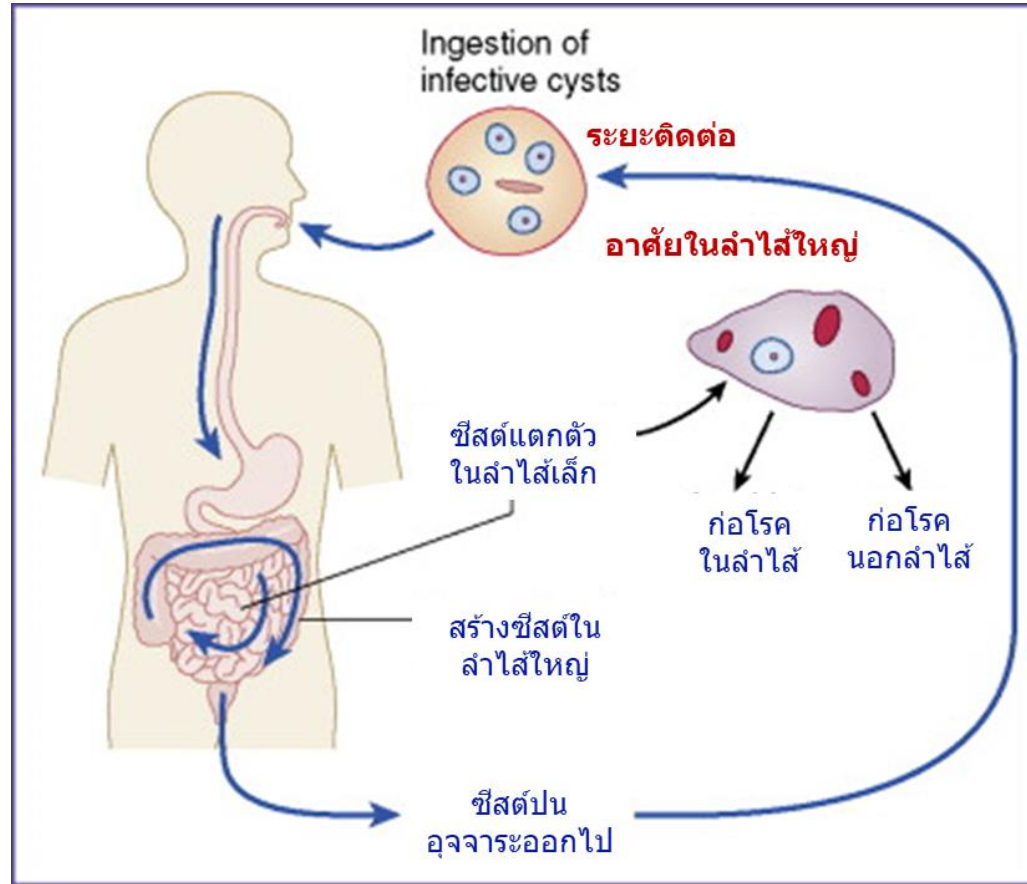
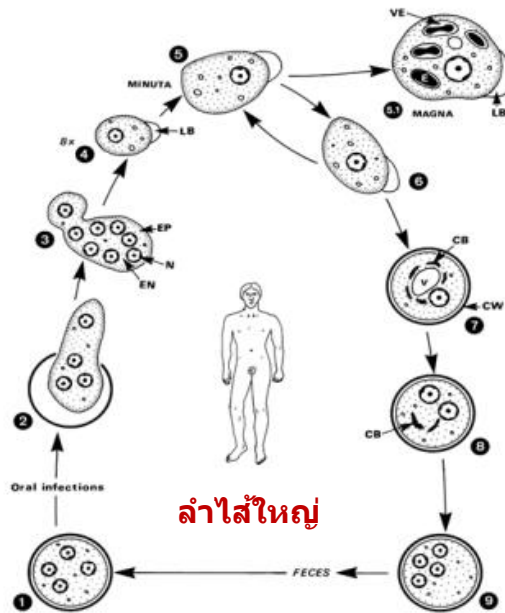
- โรคบิด/Amoebiasis
- โรคบิดมีตัว/Amoebic dysentery
- โรคฝีบิดในตับ/Amoebic Liver Abscess

Last update on: 04/05/2011

E. histolytica Life cycle

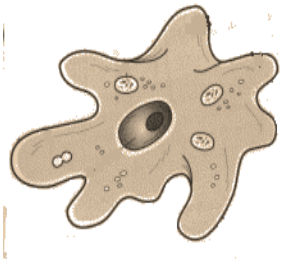

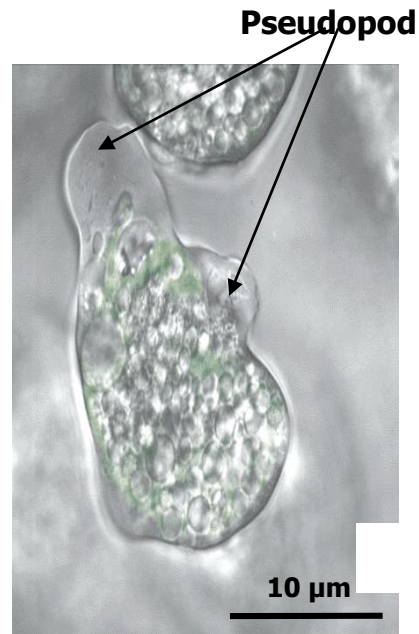
E. histolytica trophozoite

Wet smear

- ไม่ย้อมสี ขนาด 20- 30 μm
- มีรูปร่างไม่แน่นอน
- ขาเทียมมีลักษณะค่อนข้างใส

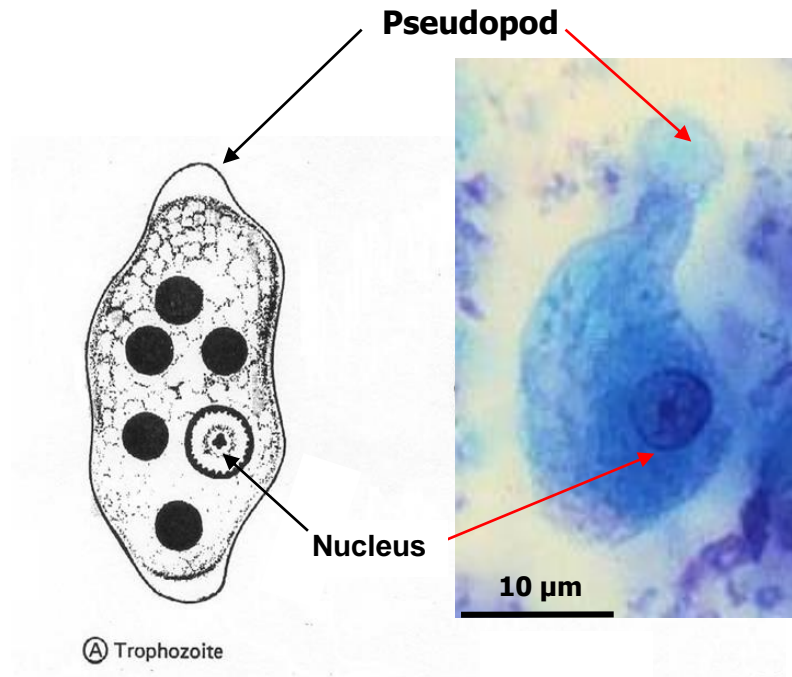

Moving Trophozoite

Stain smear

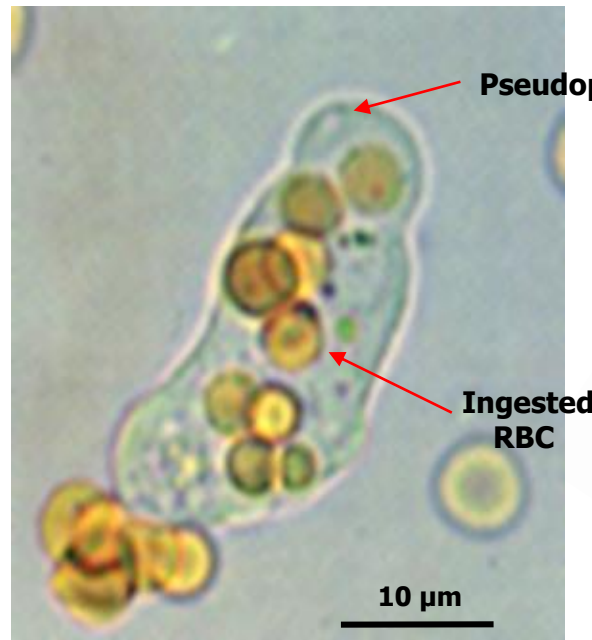
- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- มี 1 นิวเคลียส ติดสีเข้มเห็นชัดเจน

E. histolytica trophozoite (ชนิดก่อโรค)

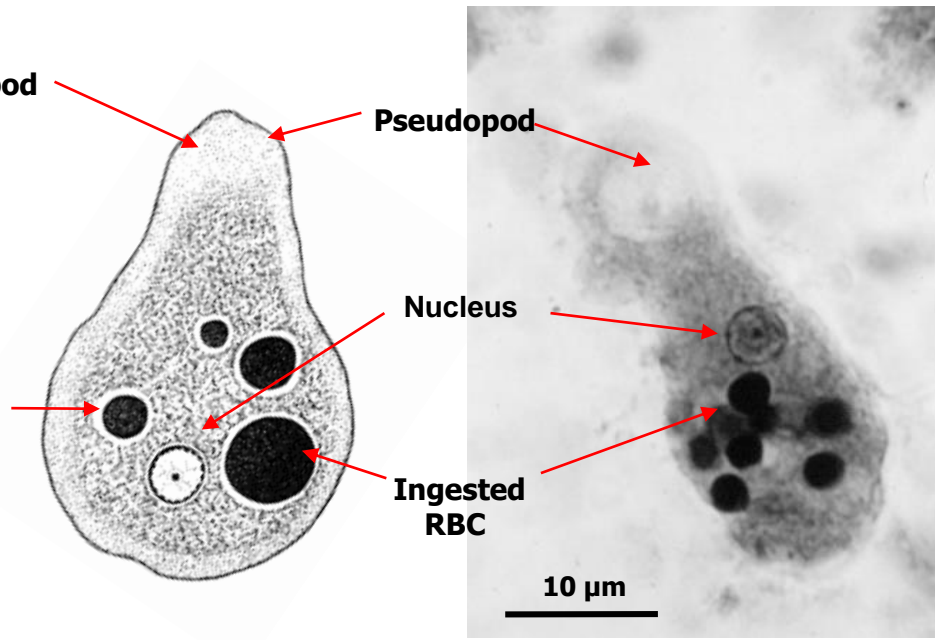
Wet smear

- มีรูปร่างไม่แน่นอน ขาเทียมมีลักษณะค่อนข้างใส ยึดหดได้
- จะเห็นเม็ดเลือดแดงอยู่ภายใน

Stain smear

- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- นิวเคลียส และ เม็ดเลือดแดงติดสีเข้มเห็นชัดเจน

E. histolytica (cyst)

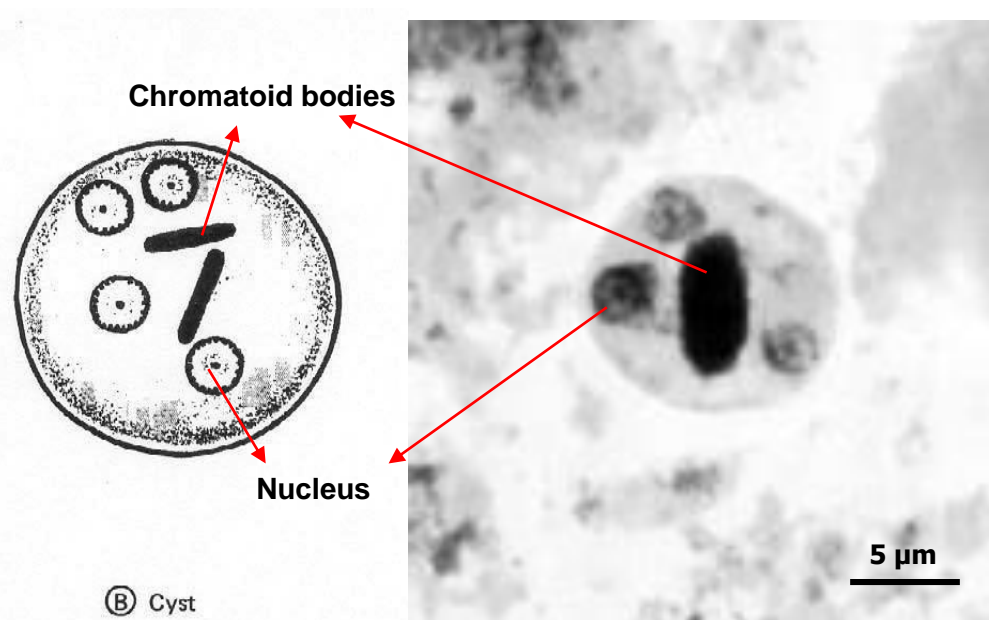
Wet smear

- ไม่ย้อมสี
- มี 2-4 นิวเคลียส และ แท่งอาหาร สะสม ลักษณะมันวาว

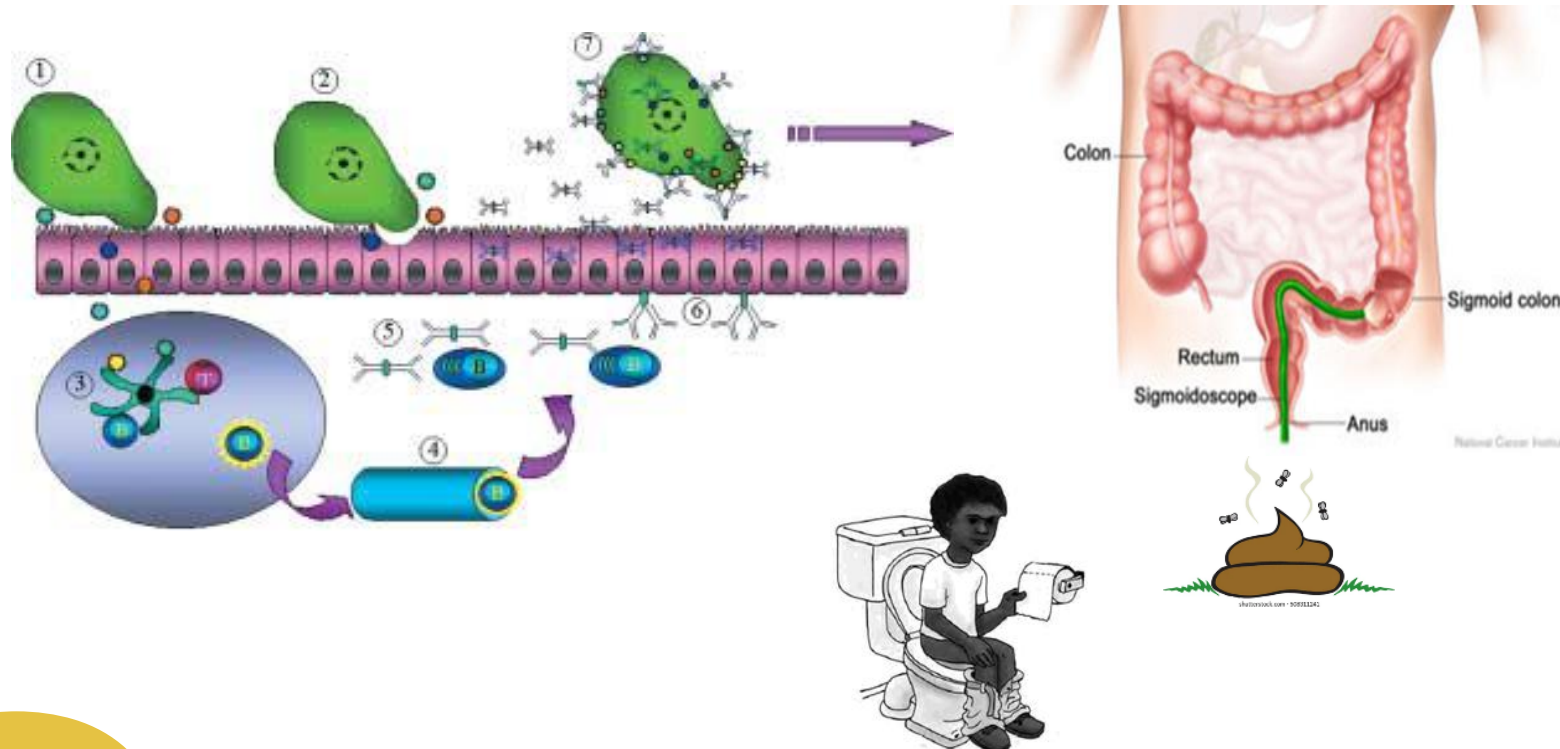
Stain smear

- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- รูปร่างกลมรี ขนาด 10- 12 μm
- มี 2-4 นิวเคลียส และ แท่งอาหารสะสมติดสีเข้ม

Disease: Amoebiasis/Asymptom

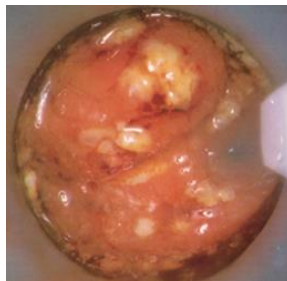
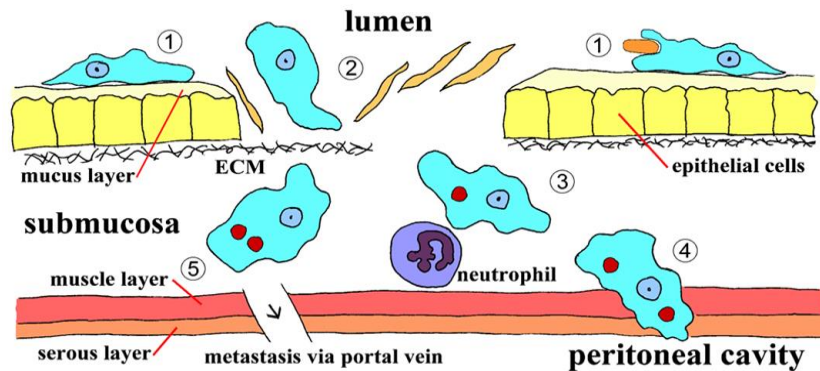
- ชนิดไม่มีอาการ (> 95%): ซึ่งเกิดเป็นส่วนใหญ่ อาจมีไม่สบายท้อง ท้องอืด ท้องเฟ้อ

Disease: Amoebic Dysentery

- โรคบิดมีตัว หรือ ชนิดถ่ายอุจจาระร่วงเฉียบพลัน เป็นมูกเลือด (0.5% of intestinal cases)

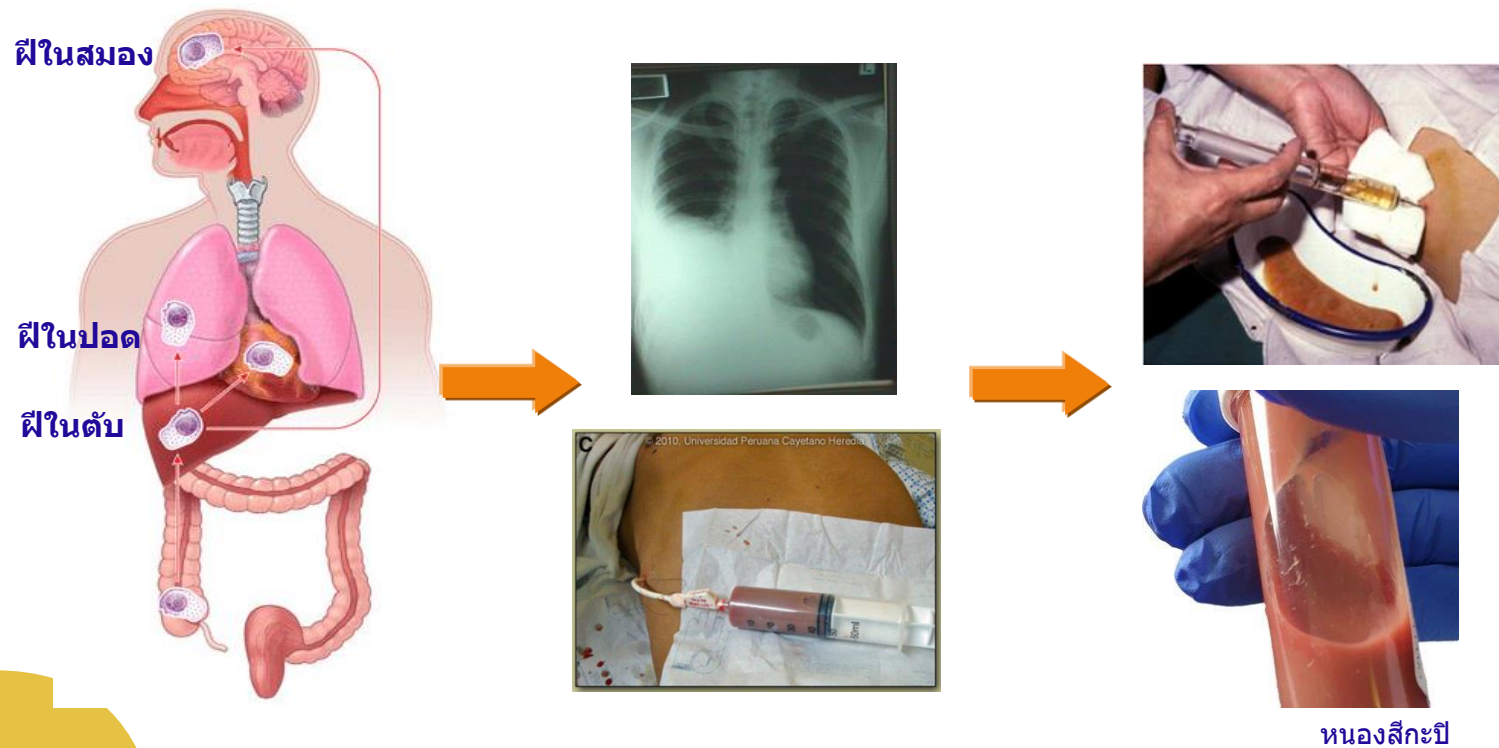

mucous bloody stool

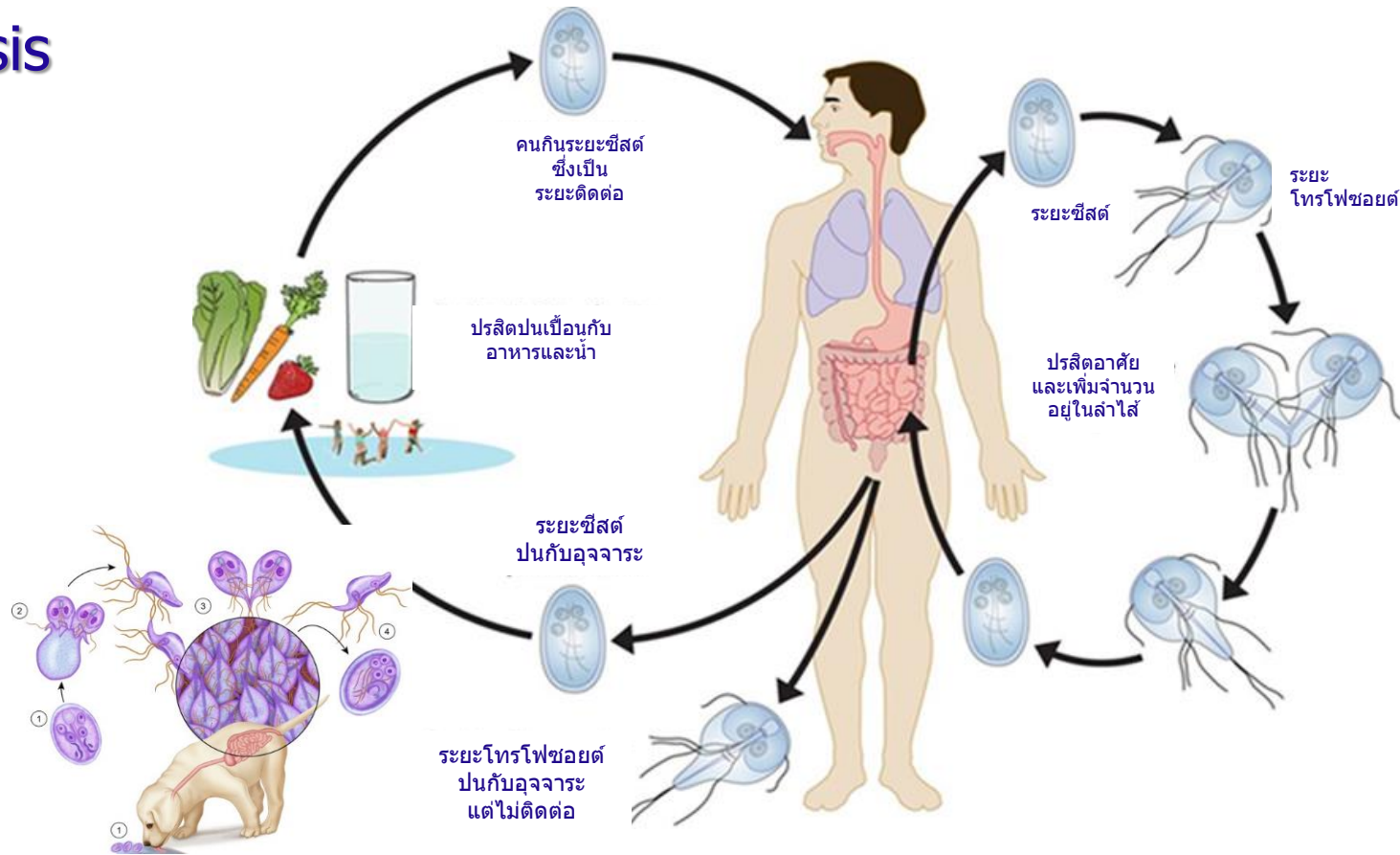
Disease: Amoebic liver abscess

- โรคฝีบิดในตับ(Amoebic liver abscess)พบได้ไม่บ่อย (ประมาณ 0.01%)
- เชื้อแพร่กระจายจากลำไส้ใหญ่ผ่านเข้าสู่ตับโดยตรงทำให้เกิดฝีบิดที่ตับ อาจไปอวัยวะอื่น เช่น ปอด กระบังลม สมอง

2. *Giardia lamblia*

- Giardiasis

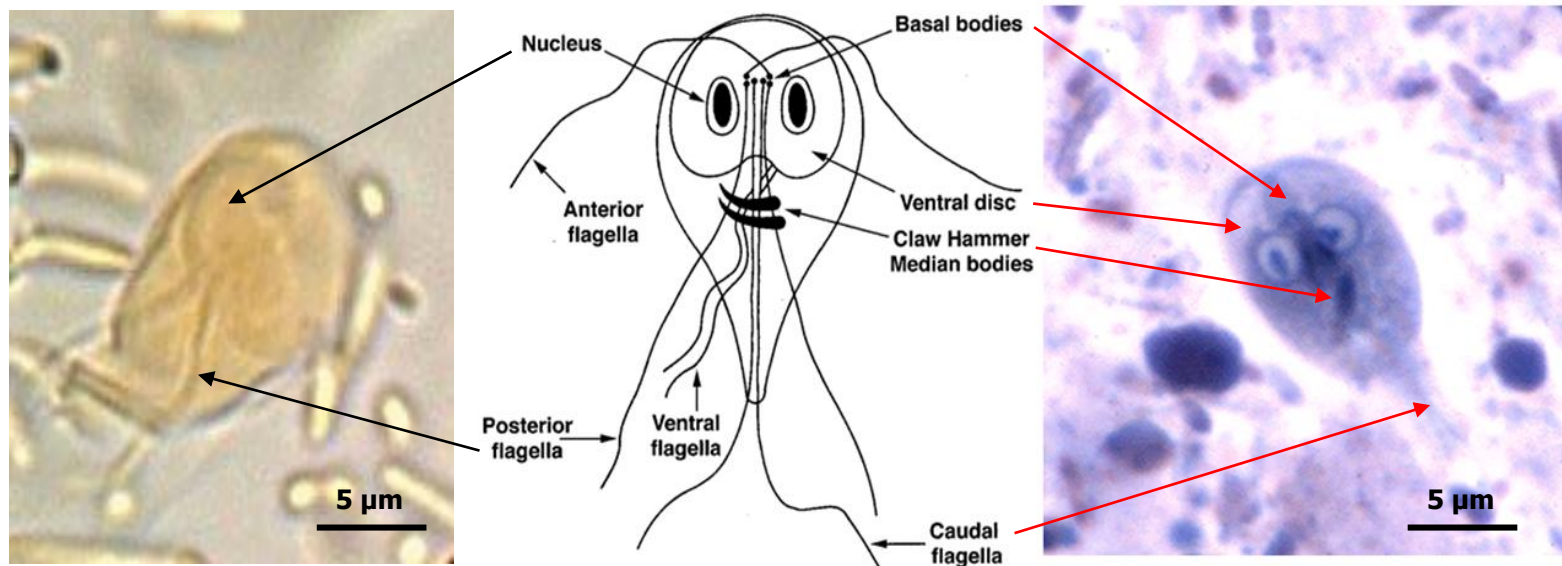
G.lamblia trophozoite

Wet smear

- ย้อมสีไอโอดีน ขนาด 5 x10 μm
- มีรูปร่างคล้ายหยดน้ำ
- ภายในมีเส้นใยหมวด และ นิวเคลียส 2 อัน

Stain smear

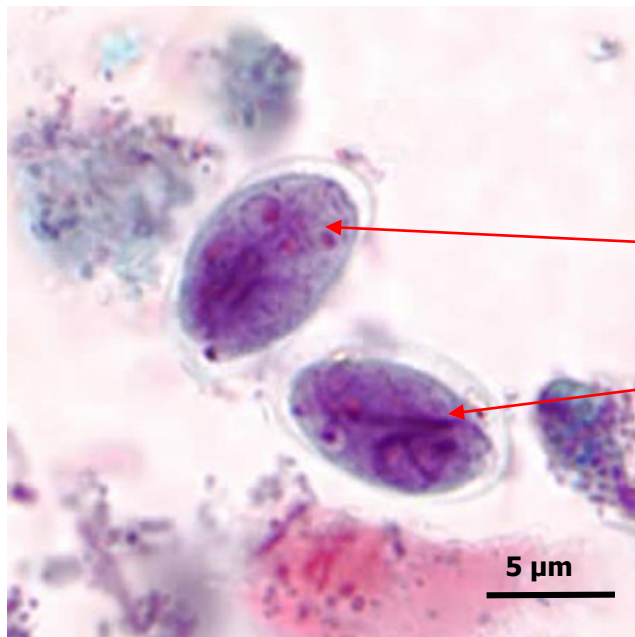
- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- นิวเคลียส และ เส้นใยหมวดติดสี เข้มเห็นชัดเจน

G.lamblia cysts

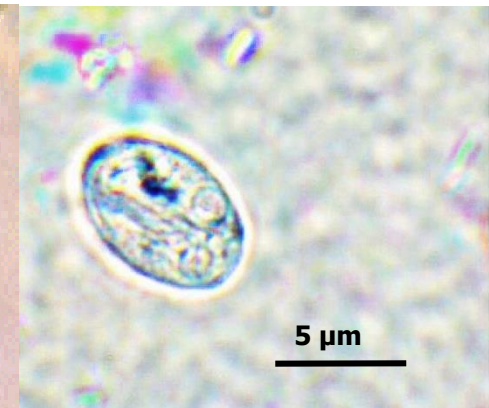
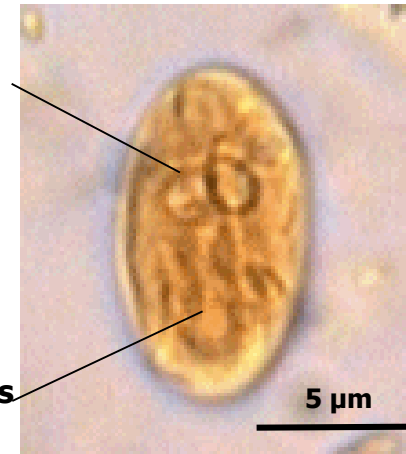
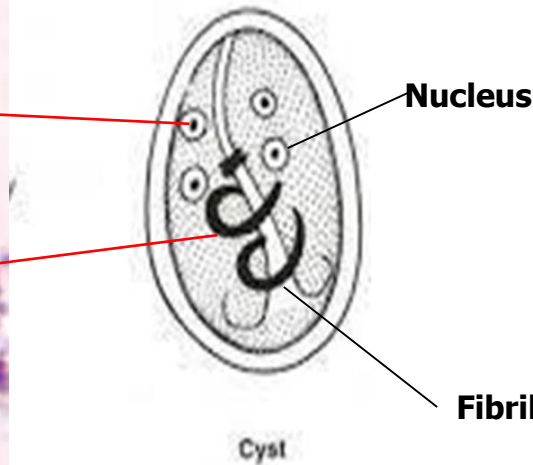
Stain smear

- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- รูปร่างกลมรี ขนาด 5x8 μm
- ภายในมีเส้นใยและนิวเคลียส 4 อันติดสี่เหลี่ยม

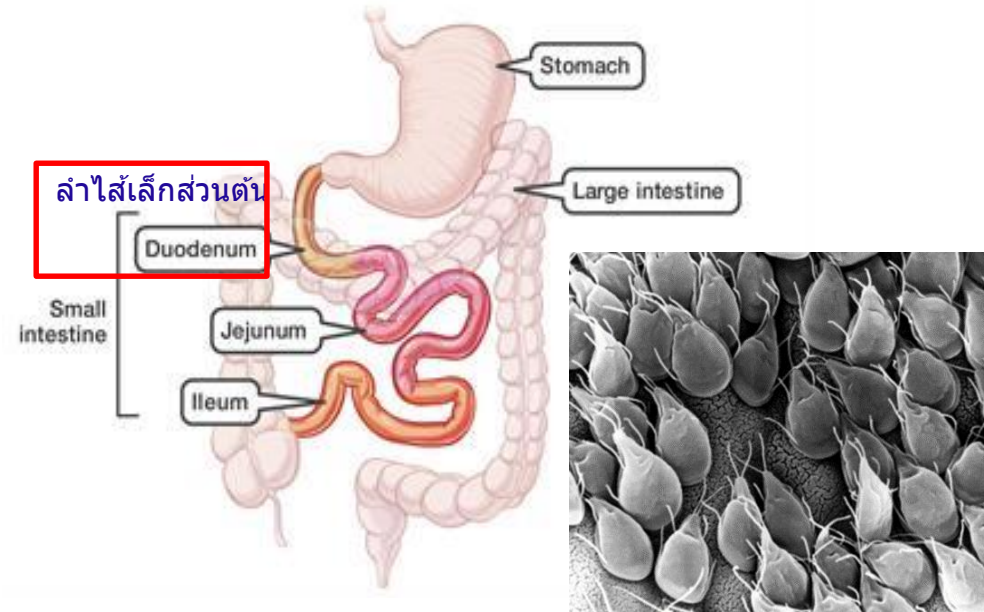
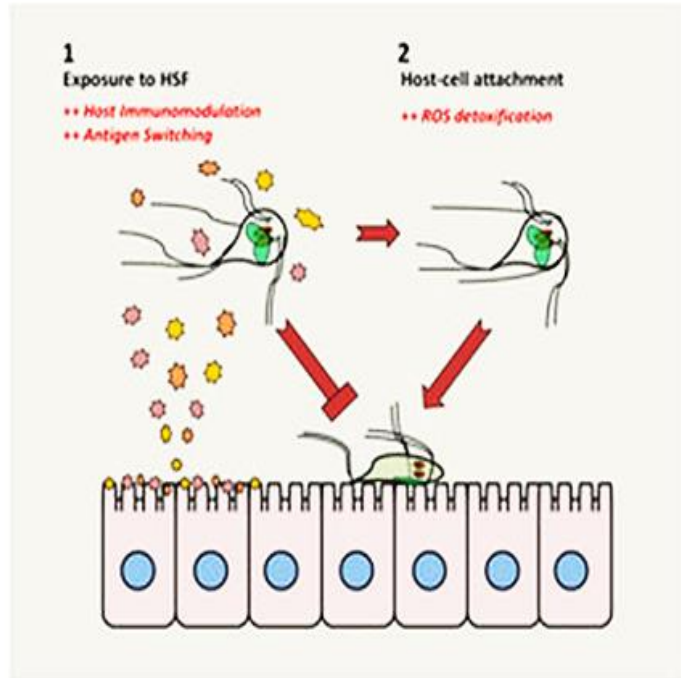

Wet smear

- จากอุจจาระสด
- ย้อมสี iodine
- ภายในมีเส้นใยและนิวเคลียส 4 อัน

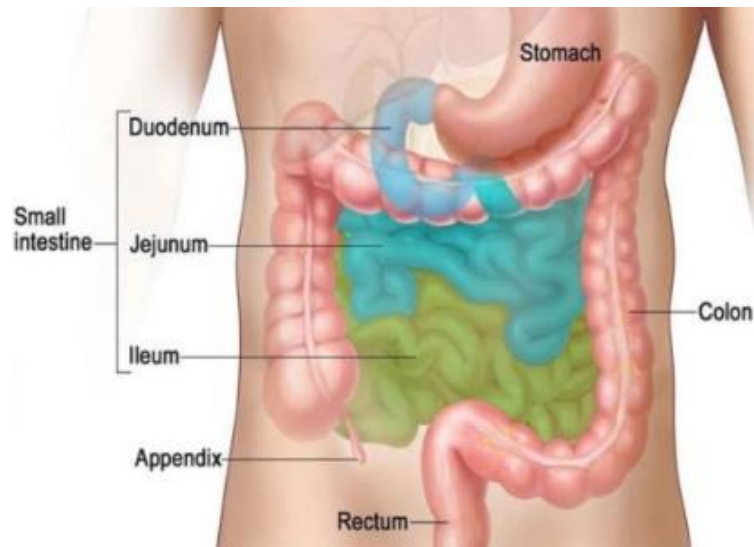

Disease: Giardiasis/Asymptom

Disease: Giardiasis/ GI symptom

- ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะไม่มีอาการ
- ในรายที่มีอาการอาจมีอาการท้องอืด ปวดท้อง หรือท้องเสียเรื้อรัง
- การดูดซึมไขมันลดลงเนื่องจากตัวมันเย็งใช้เกลื่อนำดี มีอาการไขมันปนในอุจจาระ (steatorrhea)

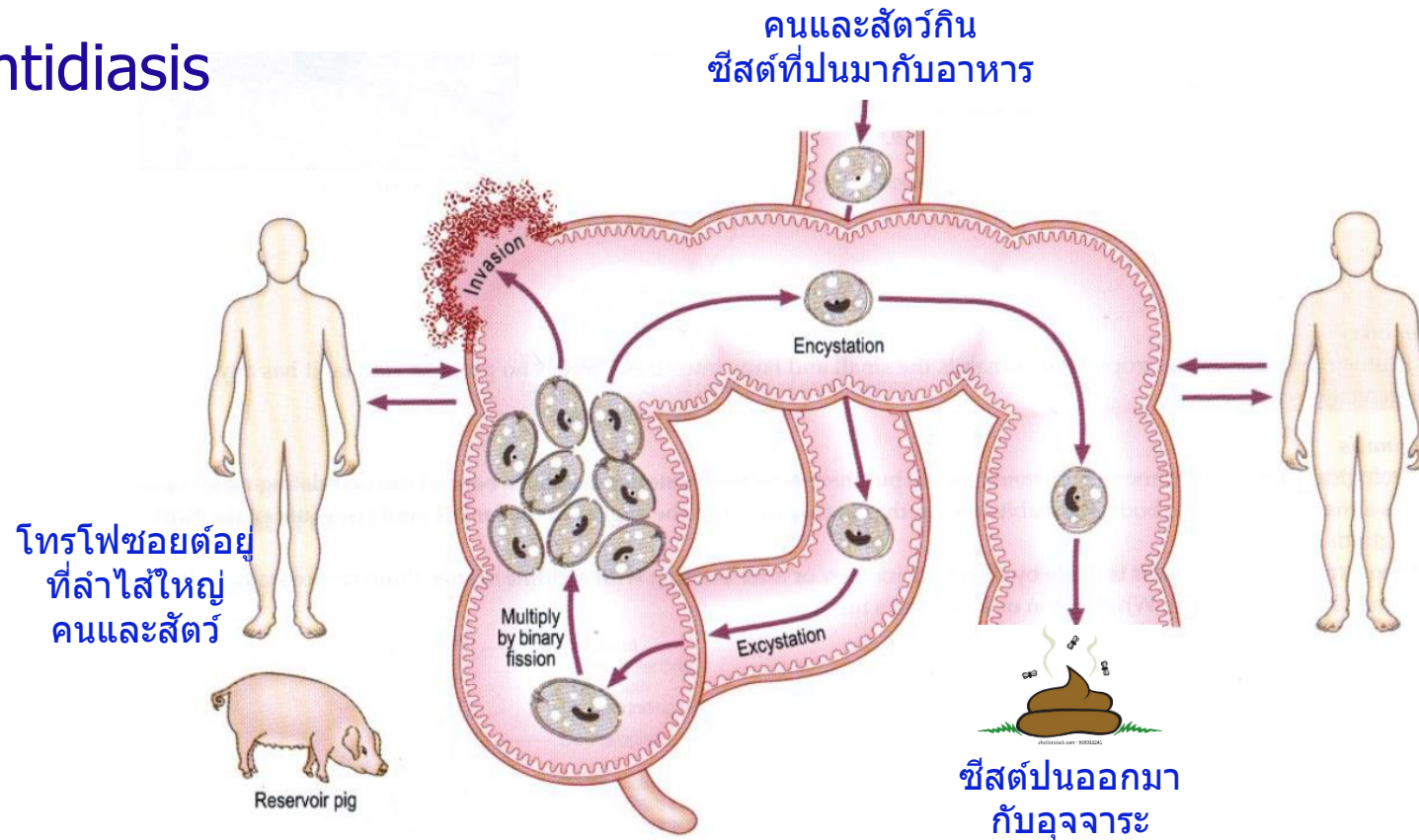

Pale and greasy feces

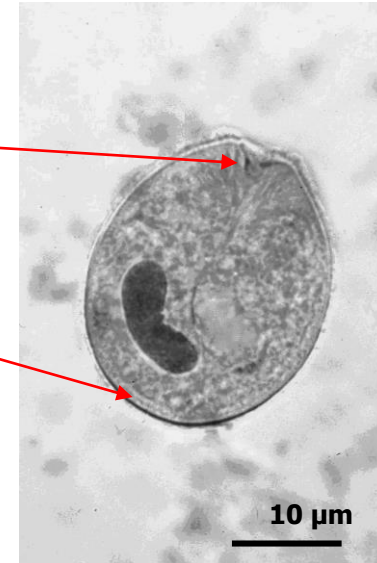
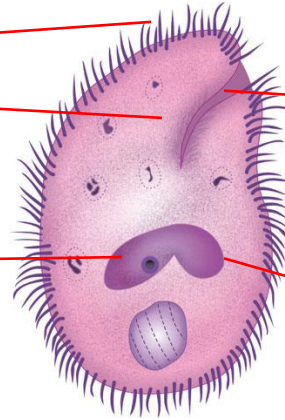

3. *Balantidium coli*

➤ Balantidiasis

B. coli trophozoites

Wet smear

- จากอุจจาระสด ไม่ย้อมสี
- รูปร่างรี ปกคลุมด้วยขน(cilia)
- ขนาด 25x 120μm
- นิวเคลียสใสวาวใหญ่

Stain smear

- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- นิวเคลียส ติดสีเข้มเห็นชัดเจน

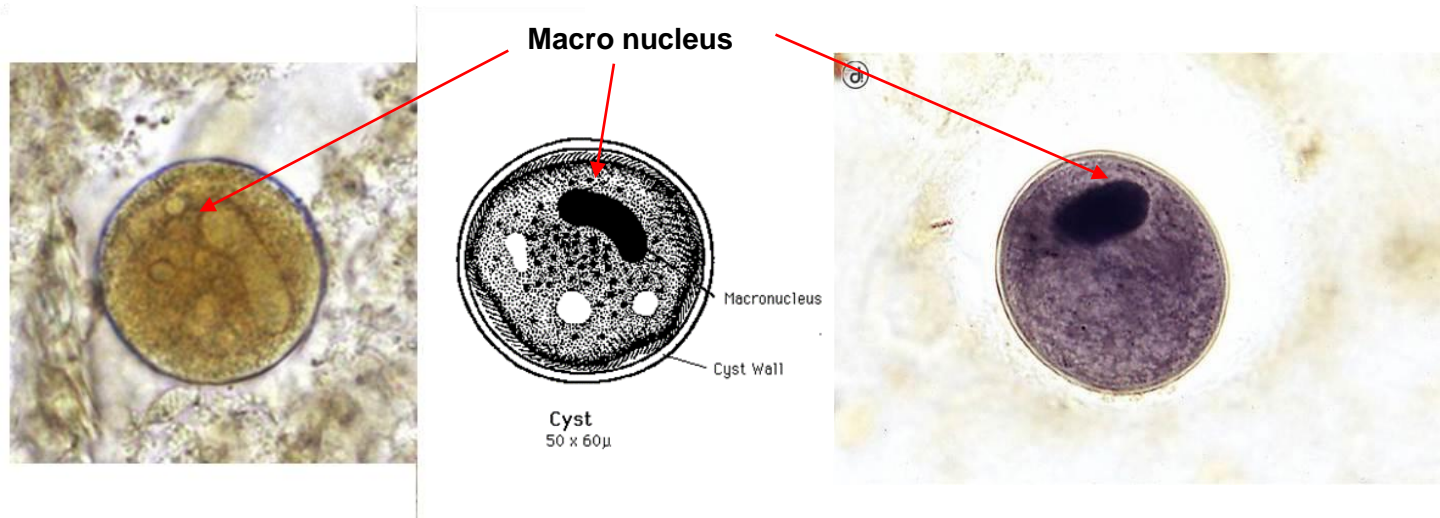
B. coli cysts

Wet smear

- จากอุจจาระสด ไม่ย้อมสี
- รูปร่างกลม มีผนังหนาหุ้ม
- ขนาด 40-60 μm
- เห็นนิวเคลียสใหญ่ใสวาว

Stain smear

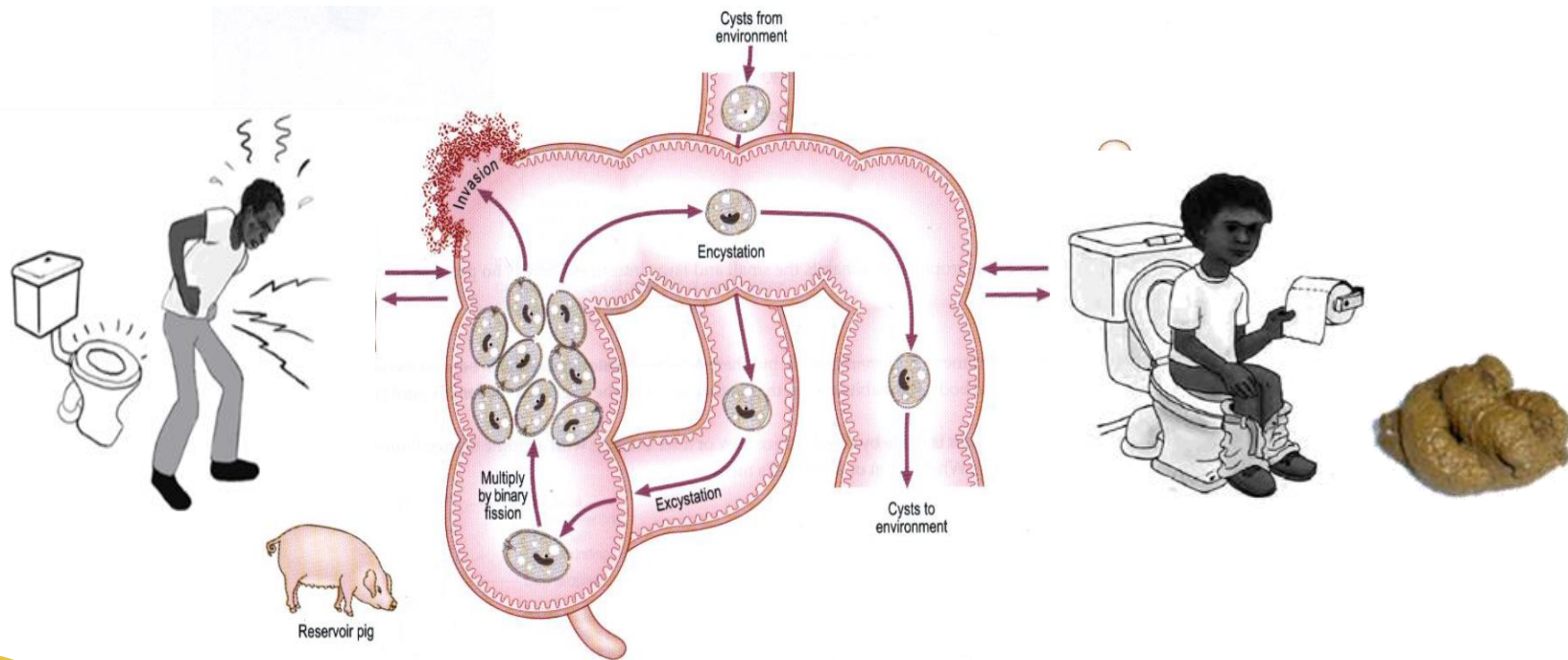
- ย้อมสี Iron-hematoxylin
- มีนิวเคลียสใหญ่ติดสีเข้ม

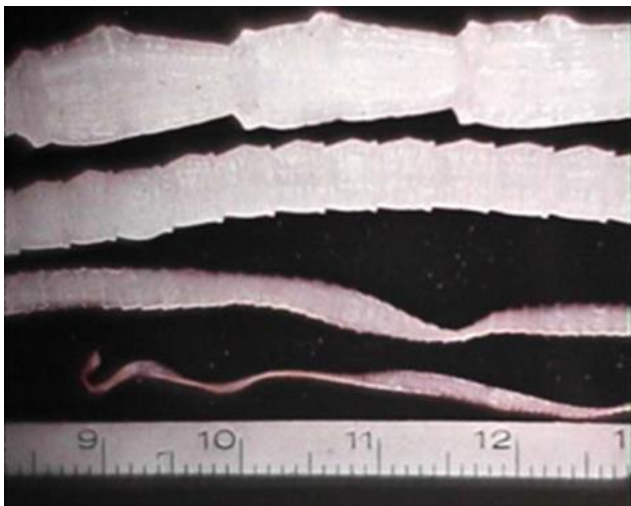
Disease: Balantidiasis/ Asymptom

- ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะไม่มีอาการ
- ในรายที่มีอาการอาจมีอาการท้องอืด ปวดท้อง หรือท้องเสียเรื้อรัง
- รายที่รุนแรงจะมีอาการจะเหมือนกับ โรคบิดอะมีบา

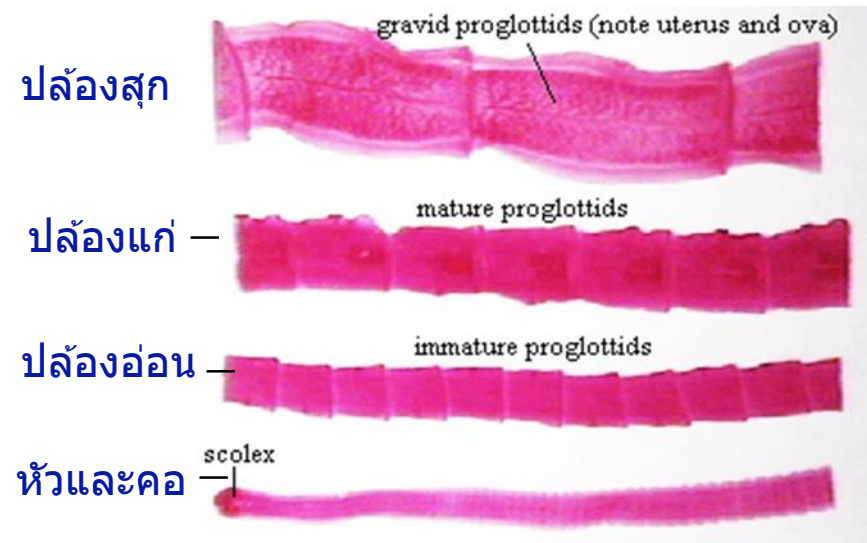

Tapeworm / Cestodes พยาธิติดต่อ

1. *Taenia saginata*/ พยาธิติดต่อวัว
2. *Taenia solium*/ พยาธิติดต่อหมู

ไม่ย้อมสี

ปล้องสุก

ปล้องแก่

ปล้องอ่อน

หัวและคอ

gravid proglottids (note uterus and ova)

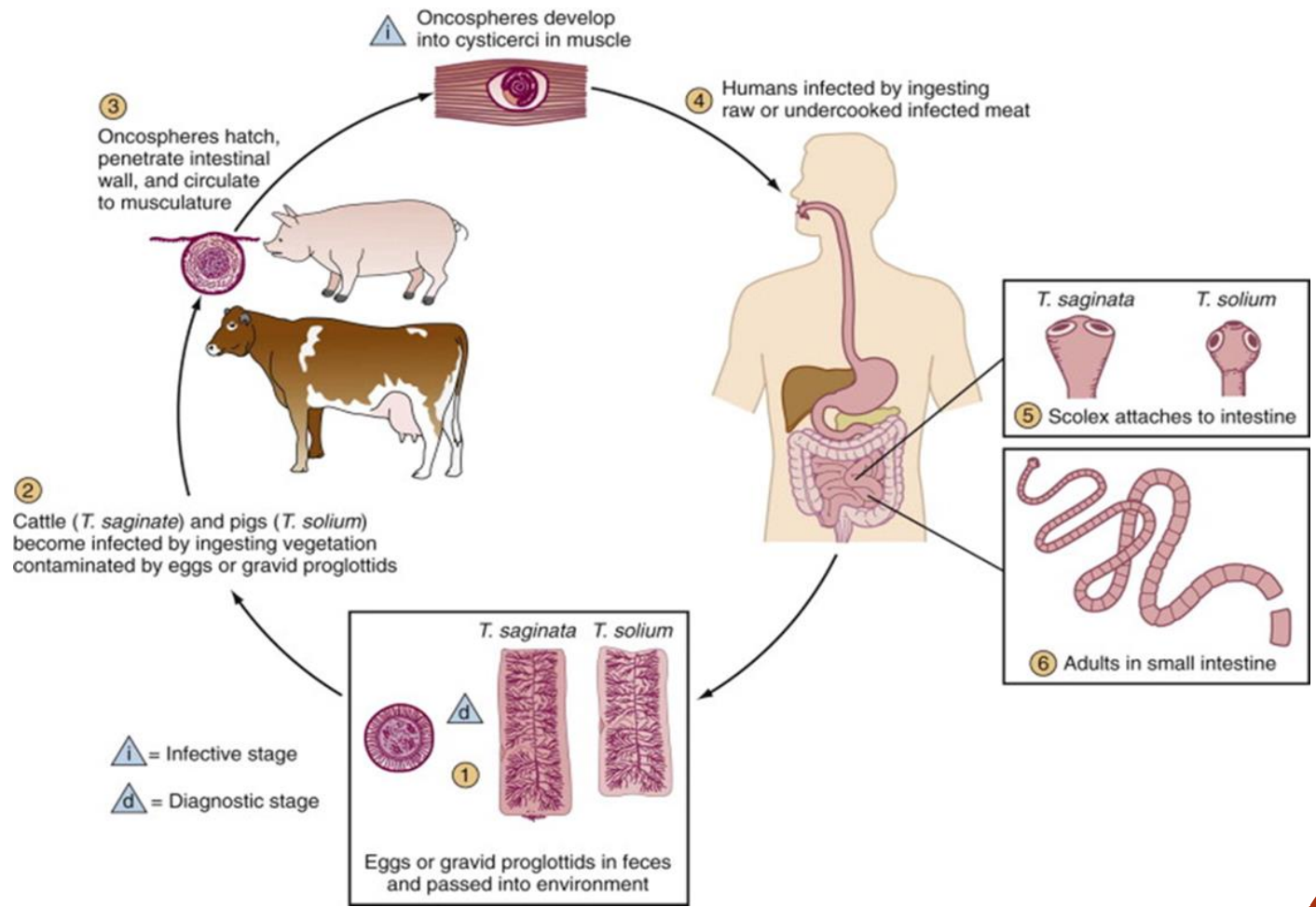
mature proglottids

immature proglottids

scolex

ย้อมสี

Tapeworm / Cestodes พยาธิติดต่อ

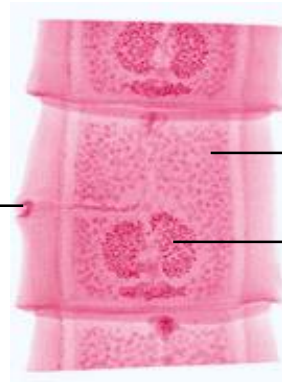
Tapeworm: Adult

หัว (scolex)

suckers

immature segment

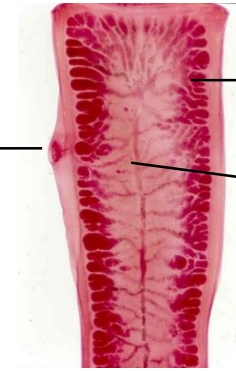

ปล้องแก่ (Mature segment)

Genital pore

male

female

ปล้องสุก (Gravid segment)

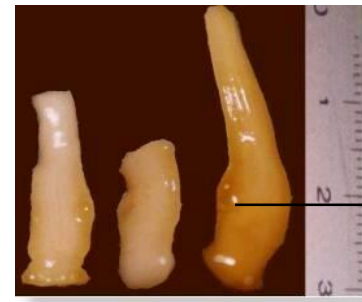
Genital pore

uterus with eggs

Uterine branches (>13)

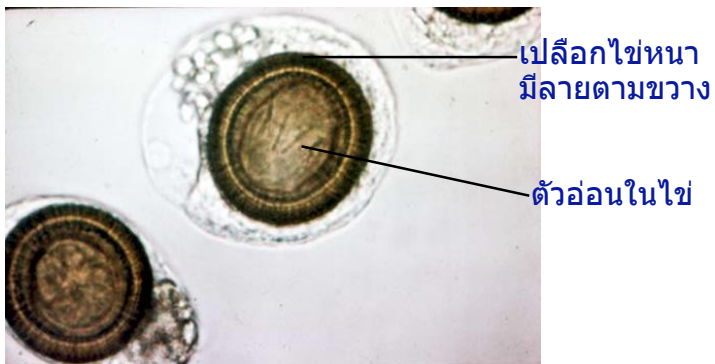
ตัวแก่สด (adult)

ปล้องสุกมากับอุจจาระ

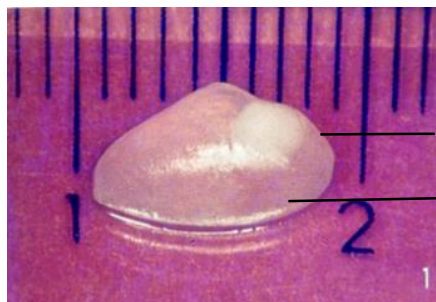
Taenia: Egg & Larva

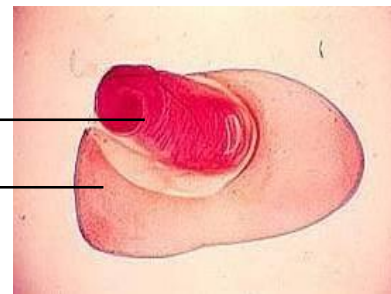
ไข่พยาธิตืด
(*Taenia* spp. Egg)

ระยะติดต่อในกล้ามเนื้อ
(พยาธิเม็ดสาคร)

ตัวอ่อนไมยอัมสี
(*Cysticercus bovis*)

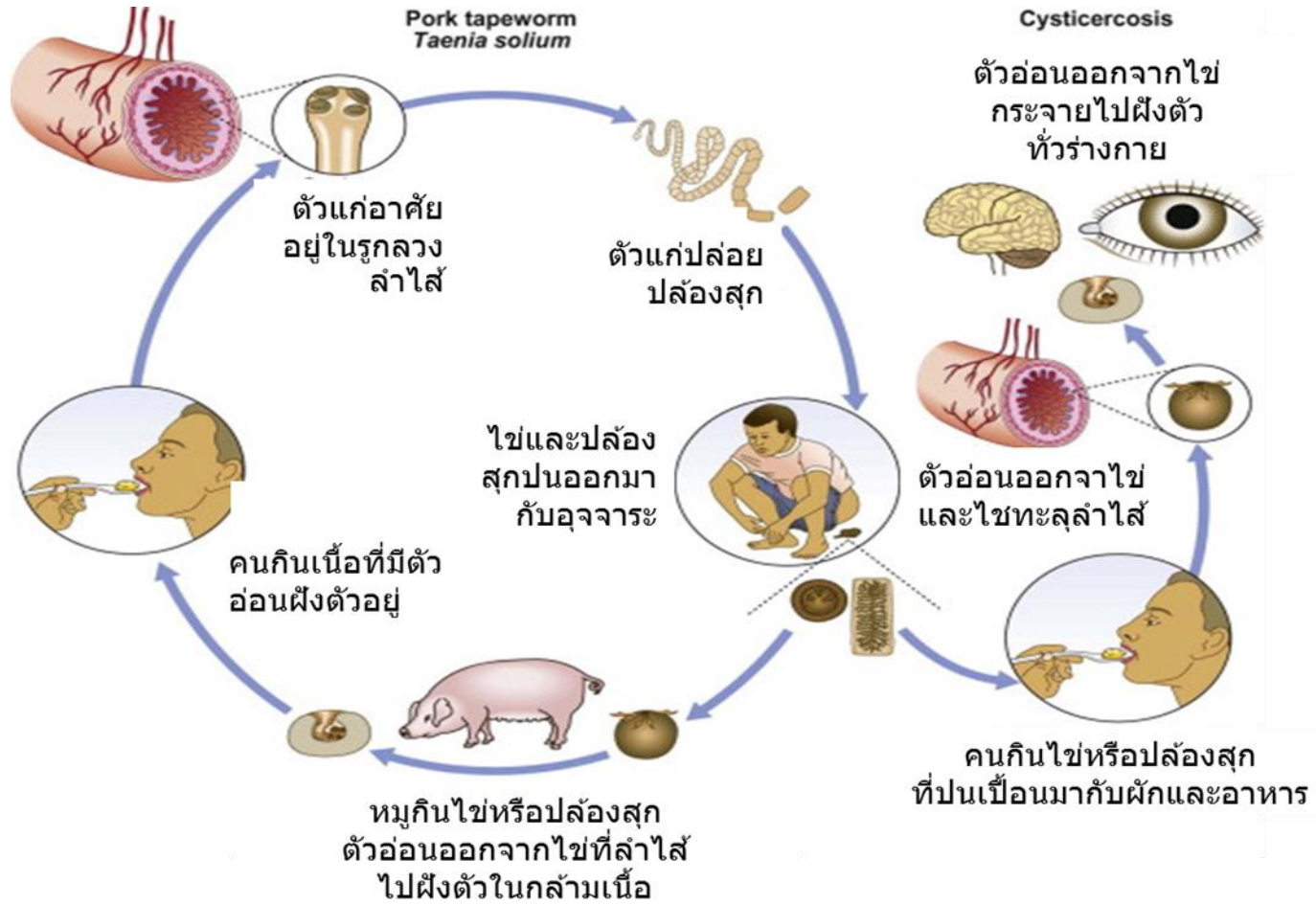
ตัวอ่อนยอัมสี
(*Cysticercus bovis*)

Disease: Taeniasis /Asymptom

1. พยาธิตืดวัว/ *Taenia saginata*
2. พยาธิตืดหมู/ *Taenia solium*

พยาธิตืดหมู/ *Taenia solium*

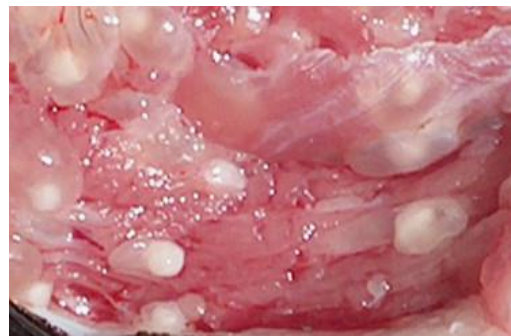

พยาธิตืดหมู/ *Taenia solium*

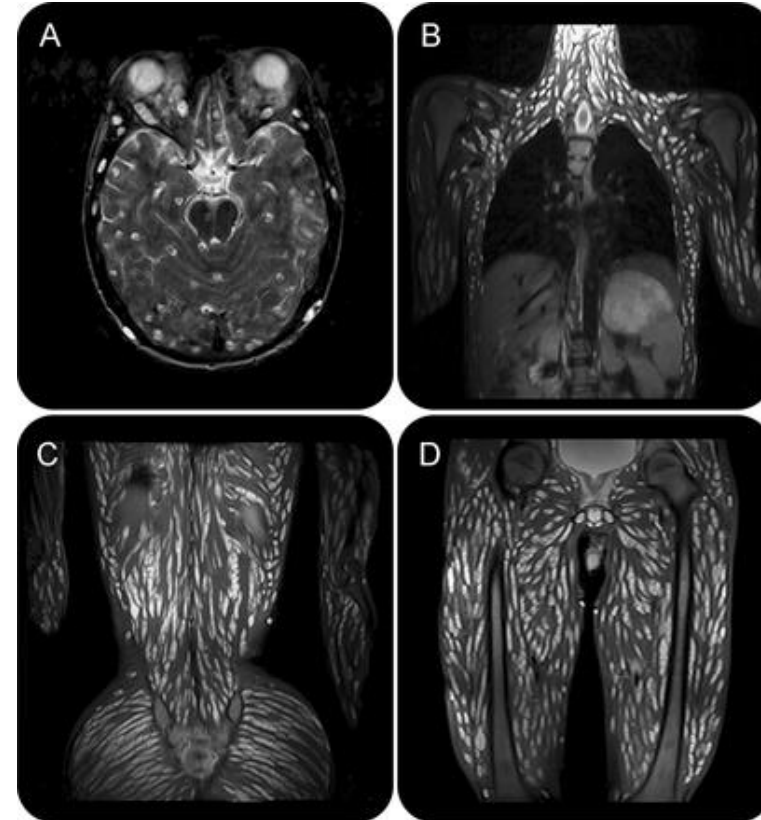

Disease: Cysticercosis

พยาธิเม็ดหมู/ *Taenia solium*

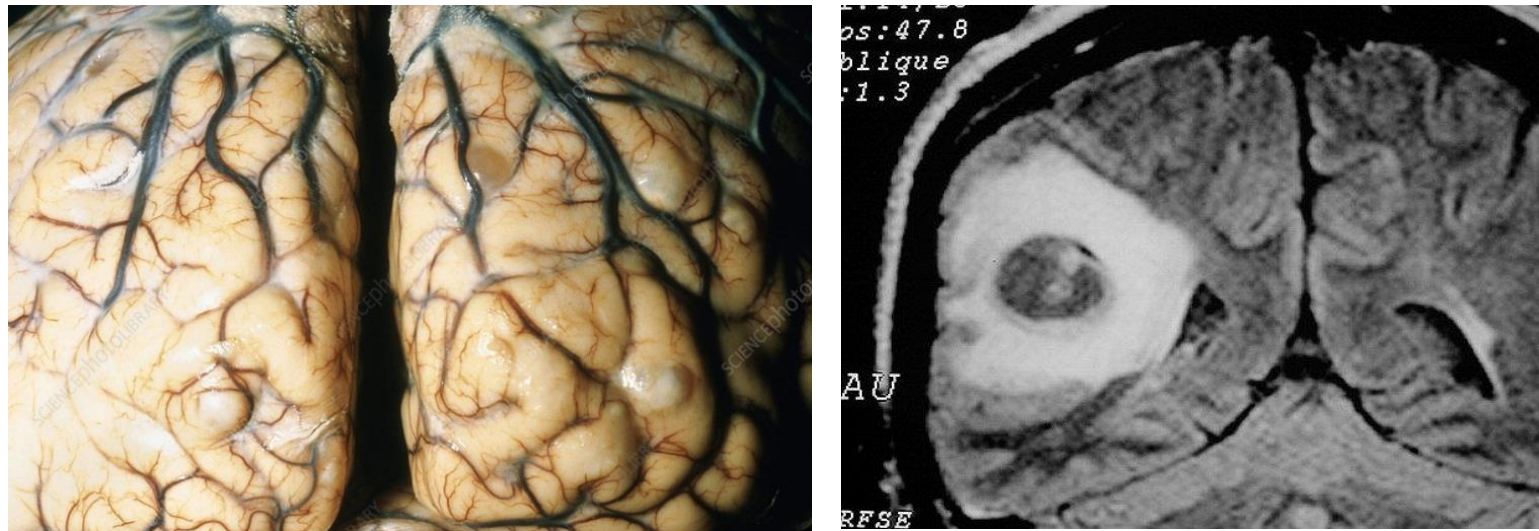
(Khandpur S, 2014)

(Jawale R, 2015)

Disease: Neurocysticercosis

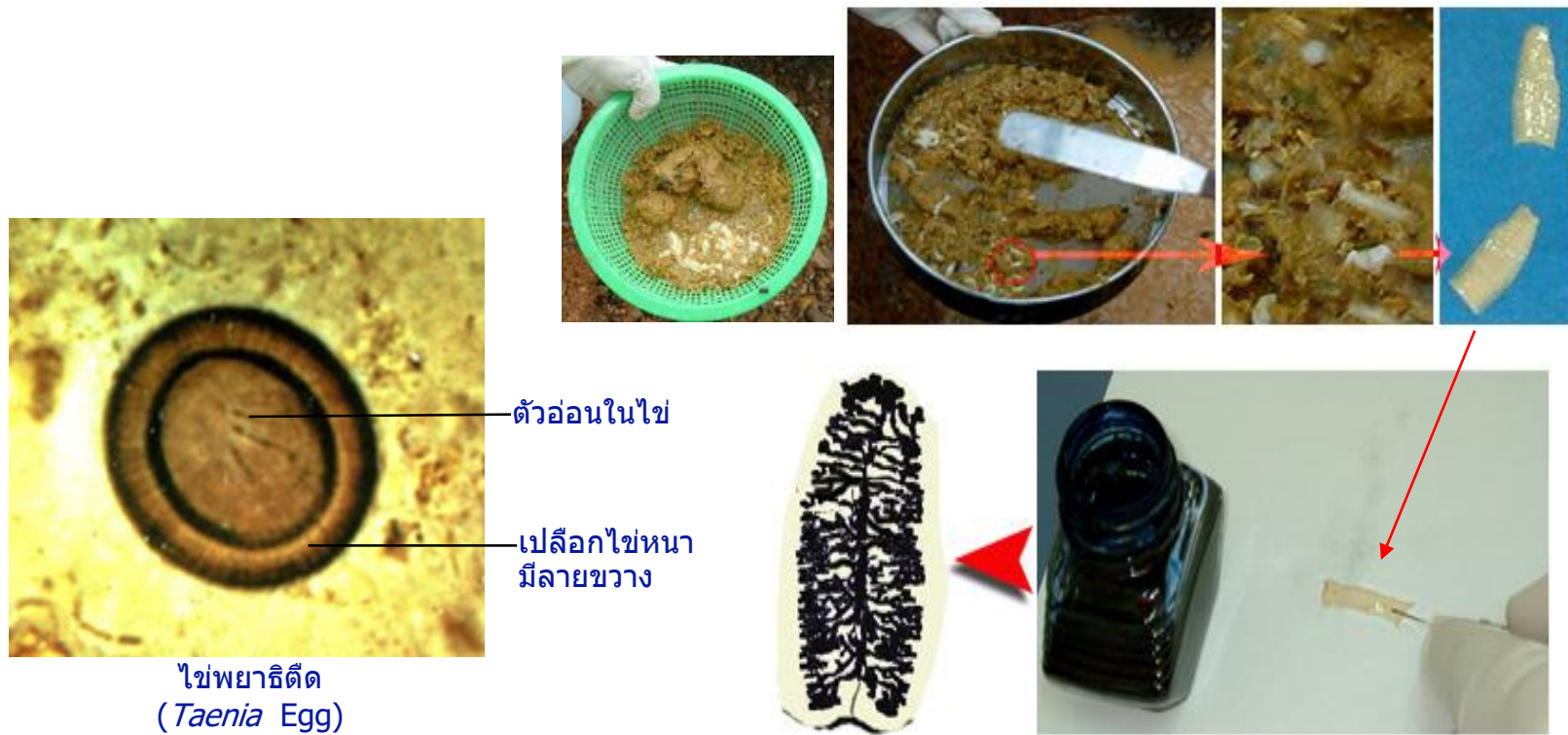
พยาธิตืดหมู/ *Taenia solium*

โรคพยาธิเม็ดสาคุขึ้นสมอง

การตรวจวินิจฉัย

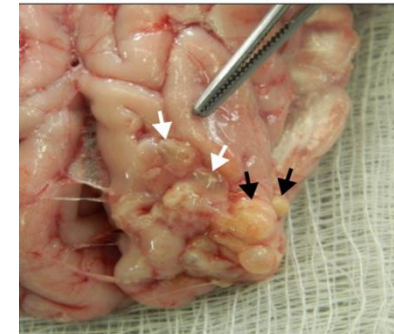
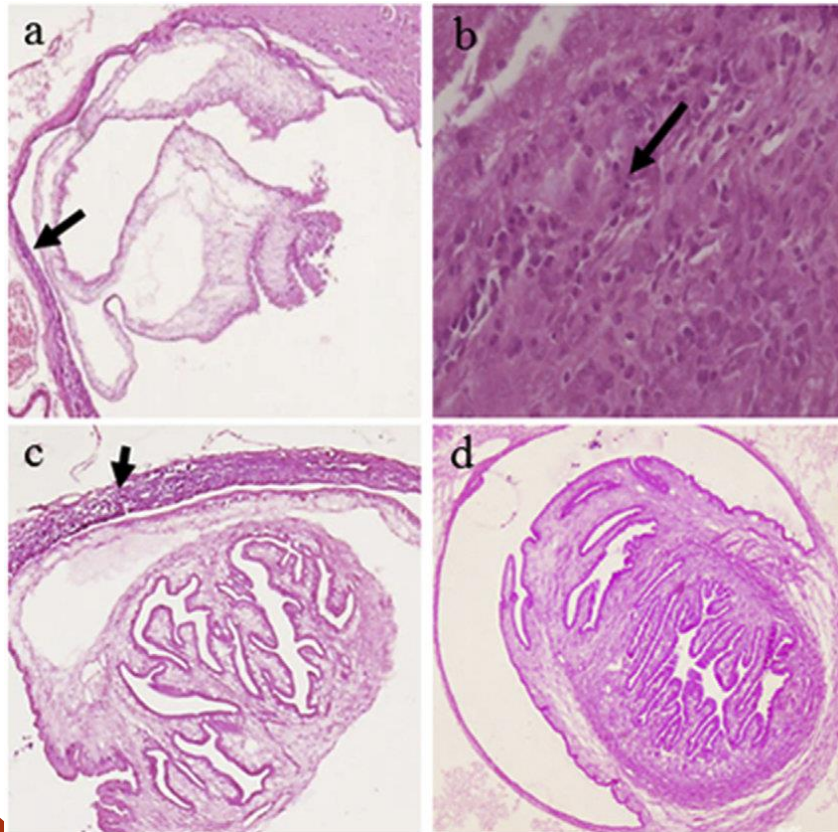
การตรวจอุจจาระ (Stool exam)

การตรวจวินิจฉัย Cysticercosis

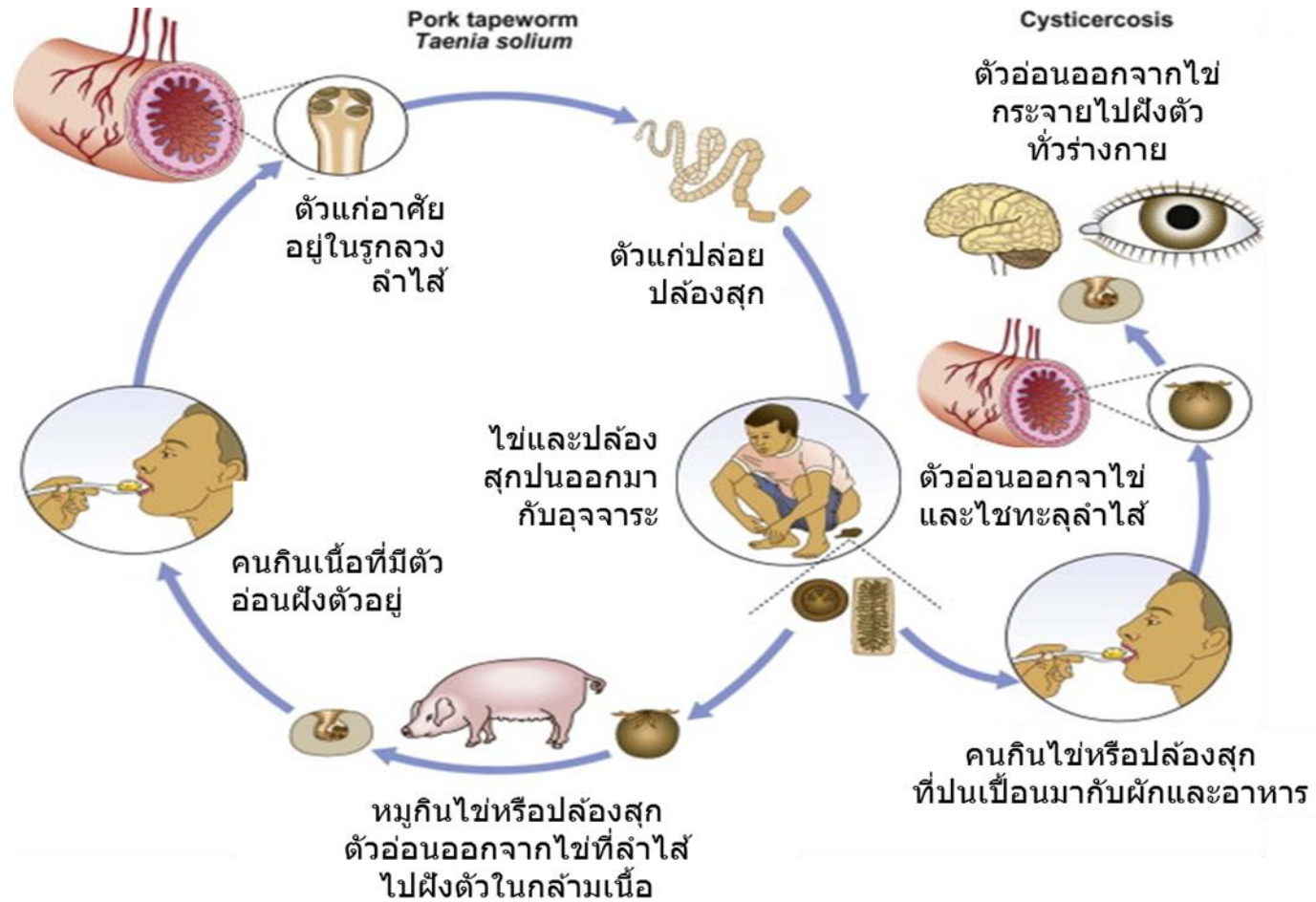
Serodiagnosis: ตรวจหา antigen

การตรวจวินิจฉัยและการรักษา

Prevention & Control

พยาธิติดหมู/ *Taenia solium*

Prevention: Personal hygiene

พยาธิตืดวัว/ *Taenia saginata*
พยาธิตืดหมู/ *Taenia solium*

รายการอาหารที่มีระยะติดต่อก

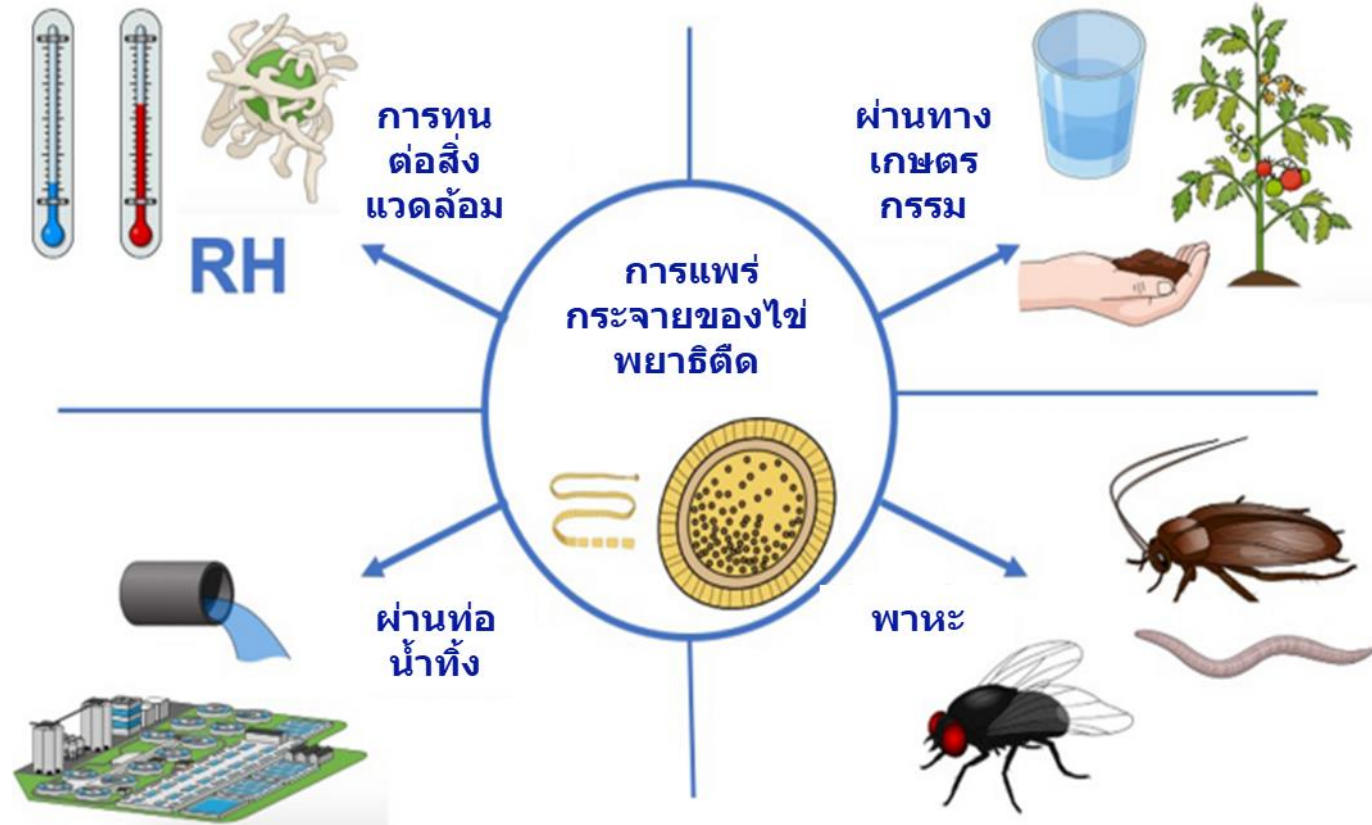

ไส้อ่อนย่าง

ไส้อ่อนย่าง

การควบคุมป้องกันการแพร่กระจาย

ผลงานของปุ๋ยขี้หมู

ปุ๋ยขี้หมูแท้ 100%
กก. ละ 15 บาท

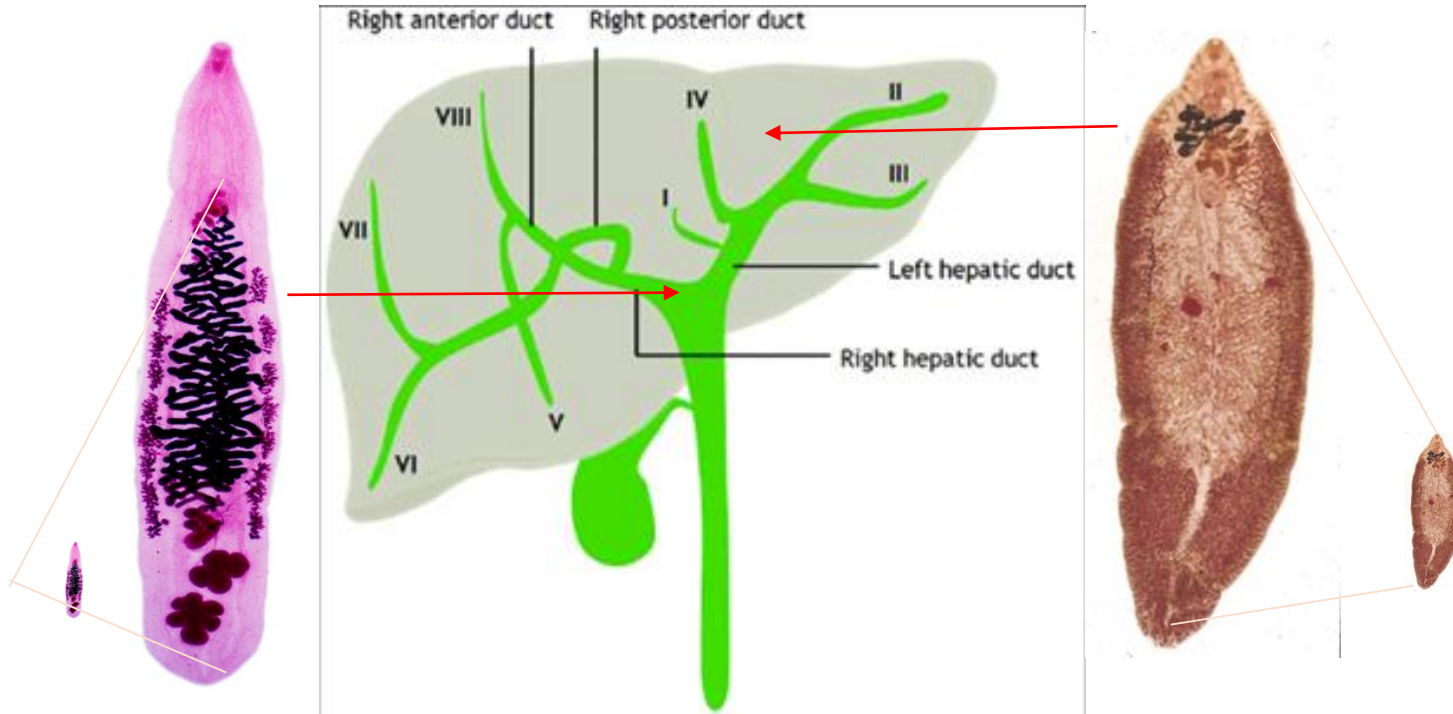

ดินดี ปลูกระไรก็งาม

This advertisement features a pig in the foreground and a bag of fertilizer in a circular inset. The text is in Thai, highlighting the product's quality and price.

พยาธิใบไม้

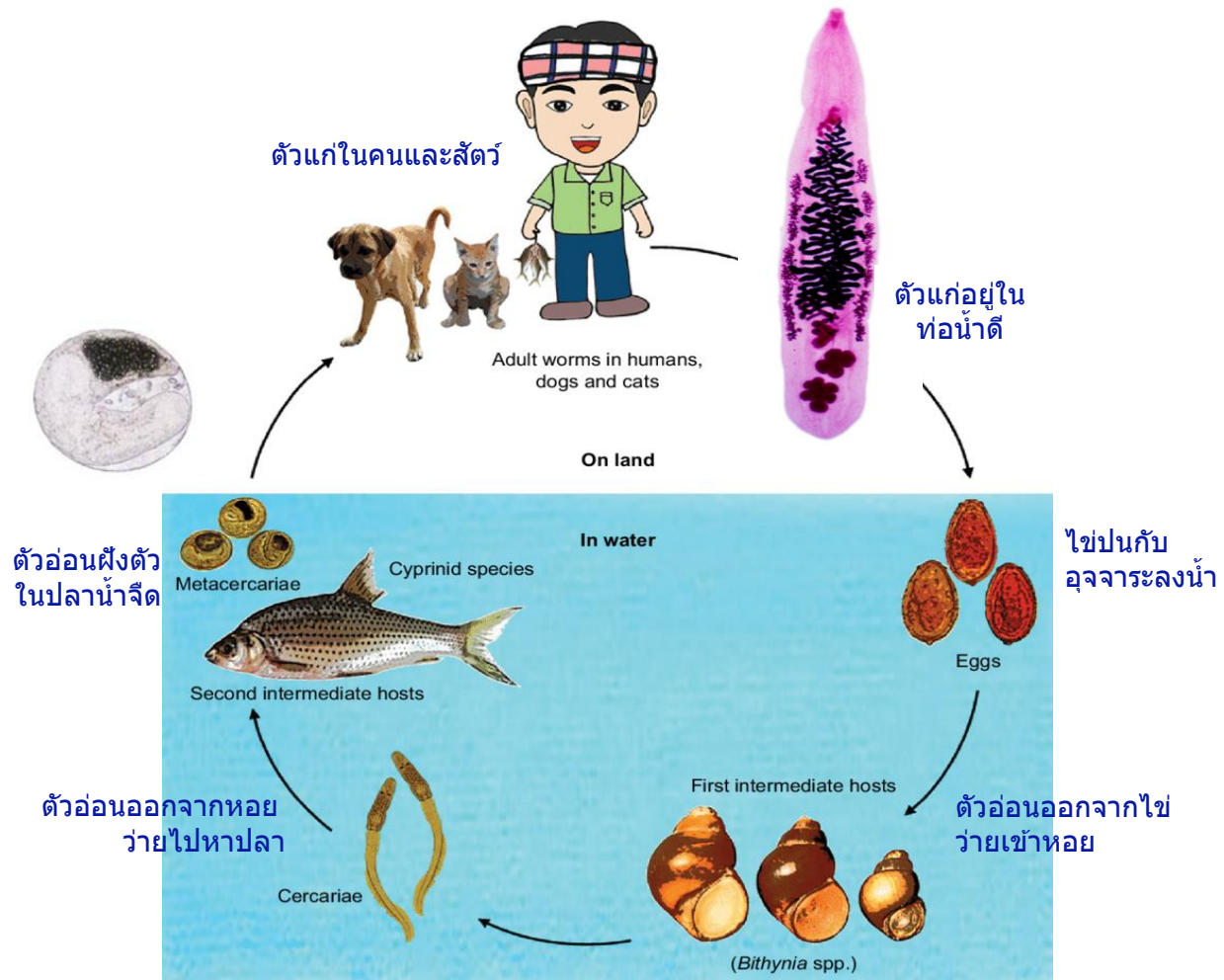

Opisthorchis viverrini

Fasciola hepatica

Human liver flukes/ พยาธิใบไม้ตับ

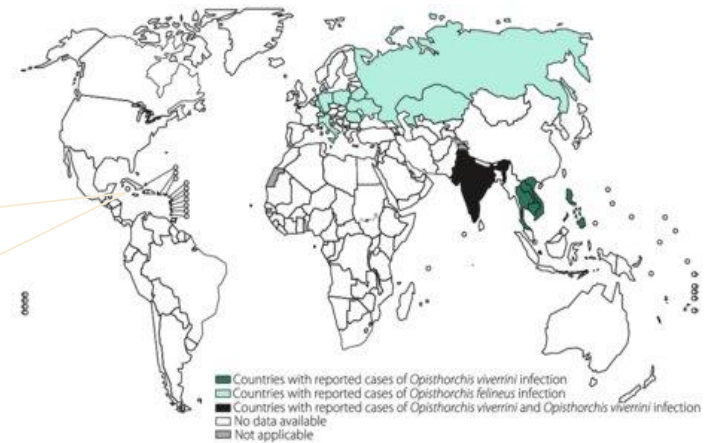
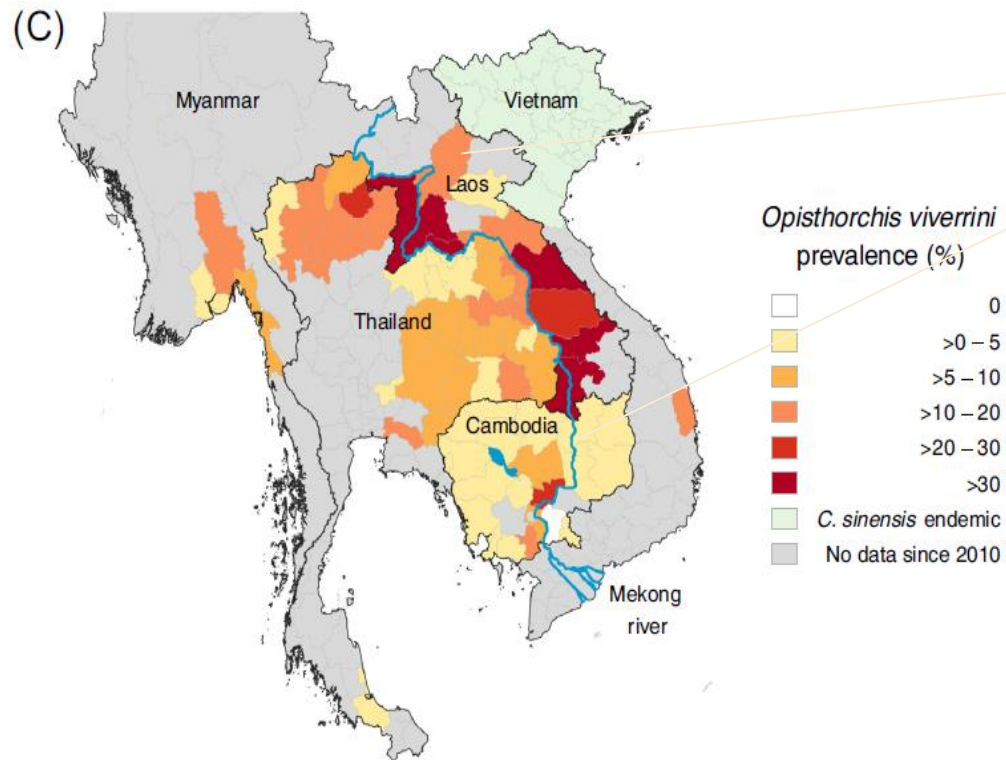
พยาธิใบไม้ตับ *O. viverrini*

Opisthorchis viverrini

อัตราการติดเชื้อ

Xiao-Ting Lu, 2018

รูปลักษณะ *O. viverrini*

ตัวแก่(ย้อมสี)

ตัวแก่(ไม่ย้อมสี)

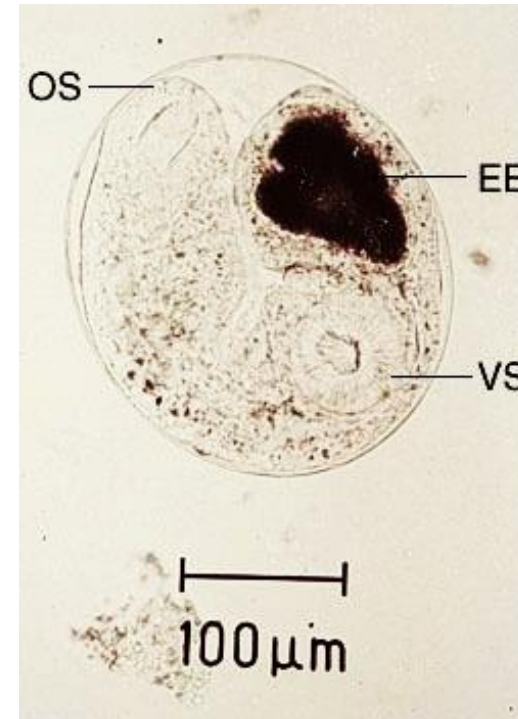
Opisthorchis egg

- ขนาด 3 x 10 mm.
- ตัวแบน เรียว แหลมห้วนท้าย
- ตอนท้ายมี testes 2 ก้อน

- รูปร่าง สีเหลืองอ่อน
- เปลือกไขหนา มีฝาปิด
- ขนาด 11x30 μ m
- ภายในมีตัวอ่อน

ระยะติดต่อ Metacercaria

ระยะชีสฝังตัวในปลา
รูปร่างกลม สีใส
มีเปลือกบางหุ้ม 2 ชั้น
ขนาด 204 x 145 μm

OS=Oral sucker
VS=Ventral sucker
EB=Excretory bladder

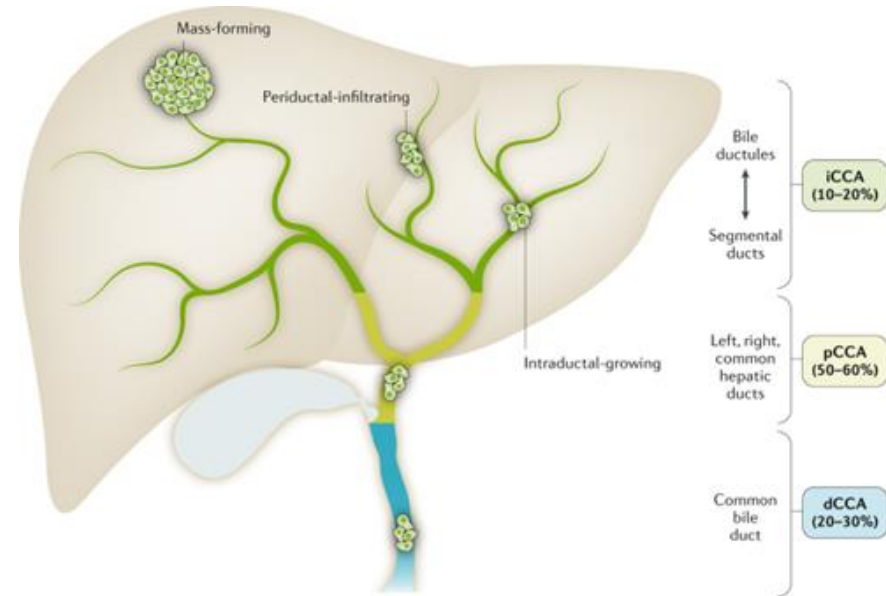
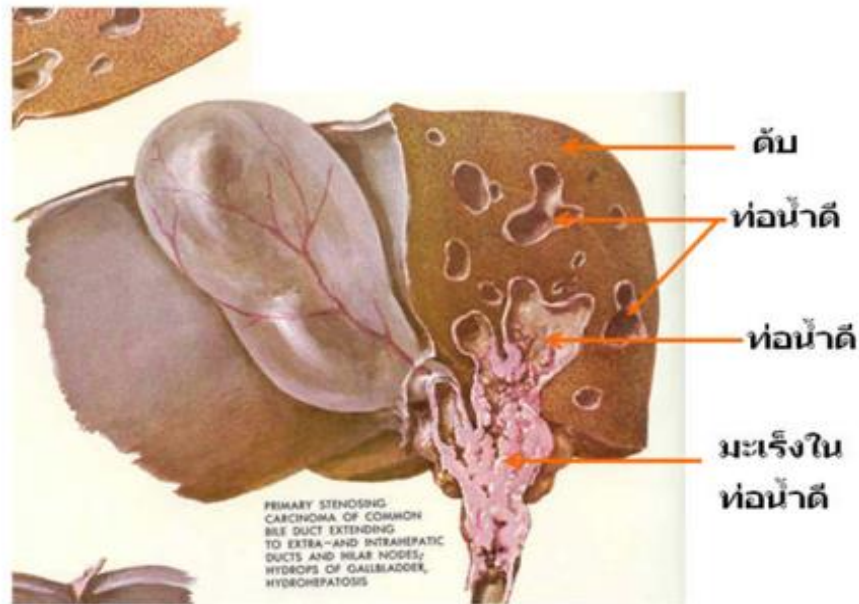

รายการอาหารที่มีระยะติดต่อก

มะเร็งท่อน้ำดี/ Cholangiocarcinoma

มะเร็งของท่อน้ำดี

IIICAVIET IIIECIIITIS

Q&A

Gastrointestinal parasites (I)

Assoc.Prof. Duangporn Nacapunchai

